

1999. évi XLIII. törvény

a temetőkről és a temetkezésről

Az Országgyűlés az elhunyt személyek emlékének méltó megőrzése és ápolása, a temetkezés közegészségügyi és kegyeleti rendeltetésének érvényesítése, valamint a temető és temetkezési kultúra fejlesztése érdekében a következő törvényt alkotja:

I. Fejezet

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

Alapelvek

1. § (1) A tisztességes és méltó temetés, valamint a halottak nyughelye előtt a tiszteletadás joga mindenkit megillet.

(2) A végső nyughely megválasztásában és a temetés lebonyolításában az abban közreműködők és az eltemetettők, az elhunyt életében tett rendelkezésére figyelemmel kötelesek együttműködni.

(3) A temetés módja lehet világi és egyházi. A világi temetés szertartásrendjét az eltemetettők határozzák meg. Az egyházi temetés az egyházak hitéleti tevékenységének, vallási szokásainak tiszteletben tartásával történik.

(4) E törvényben foglalt rendelkezéseket a nemzeti és etnikai kisebbségek törvényben biztosított jogainak érvényesítésével kell végrehajtani.


A törvény hatálya

2. § (1) E törvény határozza meg a temetőkkel, a temetkezési emlékhelyekkel és a temetkezési tevékenység ellátásával összefüggő jogokat, kötelezettségeket és feladatokat.


(2) A törvény rendelkezéseit alkalmazni kell

a) azoknak az egyházaknak, felekezeteknek és vallási közösségeknek (a továbbiakban együtt: egyház), települési önkormányzatoknak, kisebbségi önkormányzatoknak, gazdálkodó szervezeteknek [Ptk. 685. § c) pont], közhasznú szervezeteknek, amelyek tulajdonában, kezelésében, fenntartásában, üzemeltetésében működő vagy lezárt temető, illetőleg temetkezési emlékhely vagy halotthamvasztó van;

b) a temető és temetkezési emlékhely fenntartását, üzemeltetését, valamint temetkezési szolgáltatási tevékenységet végző természetes és jogi személyeknek, illetőleg annak, akire nézve e tevékenységek során jogok keletkeznek, és kötelezettségek hárulnak.

 (3) A törvény rendelkezéseit a műemlékvédelem alatt álló temetők, temetkezési emlékhelyek és temetési helyek tekintetében a kulturális örökség védelméről szóló törvénnyel összhangban kell alkalmazni.


(4) A halvaszületett és elvetélt magzatok, csonkolt testrészek, emberi szervek, szervmaradványok eltemetésével összefüggésben - ha jogszabály másként nem rendelkezik - e törvényben foglaltakat kell alkalmazni.

 (5) A hősi temetőre és hősi temetési helyre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni a Magyar Köztársaság területén levő más nemzetek hősi temetőire, hősi temetési helyeire is.

Értelmező rendelkezések

3. § E törvény alkalmazásában


a) *temető*: a település igazgatási területén belüli, beépítésre szánt, építési használata szerinti zöldfelületi jellegű különleges terület, amely kegyeleti célokat szolgál, közegészségügyi rendeltetésű, és amelyet az elhunytak eltemetésére, a hamvak elhelyezésére létesítettek és használnak, vagy használtak;

 b) *köztemető*: az önkormányzat tulajdonában lévő temető, továbbá az a nem önkormányzati tulajdonban lévő temető is, amelyben az önkormányzat - a temető tulajdonosával kötött megállapodás alapján - a köztemető fenntartására vonatkozó kötelezettségét teljesíti;


c) *temetkezési emlékhely*: a temetőn kívül, különösen templomban, altemplomban, templomkertben, történeti kertben, urnacsarnokházban vagy más építményben és területen lévő, az elhunytak eltemetésére, urnák elhelyezésére és hamvak szétszórására szolgál;


d) *temetési hely*: a temetőben vagy a temetkezési emlékhelyen létesített sírhely, sírbolt, urnafülke, urnasírhely, urnasírbolt, valamint a hamvasztóüzemi építmény területén, ingatlanán létesített urnafülke, urnasírhely. A temetési helyek egyes formái, a temetés módja, továbbá a földben vagy építményben történő elhelyezkedése alapján különböznek egymástól;

e) *nemzeti sírkert (nemzeti panteon)*: a Nemzeti Kegyeleti Bizottság által annak minősített temető, hősi temető, hősi temetési hely, továbbá temetkezési emlékhely, kegyeleti emlékhely, temetési helyek összessége;

 f) *hősi temető, hősi temetési hely*: nemzetközi szerződés eltérő rendelkezése hiányában a honvédelmi kötelezettség fegyveres vagy fegyver nélküli teljesítése közben elesettek, továbbá a teljesítést követően, ezzel közvetlenül összefüggésbe hozható okból elhunytak, valamint háborúban kényszermunkára hurcoltak és elhunytak eltemetésére, hamvaik elhelyezésére szolgáló temető (temetőrész), temetési hely;

g) *kegyeleti emlékhely*: elhunytak emlékének megjelölésére és megőrzésére létesített építmény, emlékmű, emlékjel, épületen elhelyezett emléktábla;

 h) *kegyeleti közszolgáltatás*: a köztemető fenntartását, továbbá üzemeltetését magába foglaló egyéni és közösségi kegyeleti célú, az elhunyt emlékének megőrzésére irányuló önkormányzati tevékenységek összessége;

 i) *egészségügyi intézmény*: egészségügyi szolgáltatás nyújtására jogosító működési engedéllyel rendelkező személy, illetőleg intézmény.

II. Fejezet

A TEMETŐ

Általános szabályok

4. § (1) A temető tulajdonosa az állam, a települési önkormányzat, az egyház, a helyi és országos kisebbségi önkormányzat, gazdálkodó szervezet [Ptk. 685. § c) pontja] és közhasznú szervezet lehet.

(2) Azon a településen, ahol nincs önkormányzati tulajdonú temető, gazdálkodó szervezet vagy közhasznú szervezet a temetőtulajdonban tulajdoni hányadot akkor szerezhethet, ha az önkormányzat legalább 51%-os tulajdoni hányadban tulajdonosa lesz a temetőnek. Az önkormányzat tulajdoni hányada a működés során sem csökkenthető 51% alá.

5. § (1) A temető fenntartója a temető tulajdonosa, illetve az, aki kezelői joggal rendelkezik.

(2) Az állami tulajdonban lévő temető kezelőjét az e törvényben és a végrehajtására kiadott kormányrendeletben meghatározott jogok és kötelezettségek a tulajdonossal megegyezően illetik meg, illetve terhelik.

(3) Köztemető fenntartója a települési önkormányzat, fővárosban a fővárosi önkormányzat. A temető fenntartásáról a települési önkormányzatok társulása, illetőleg együttműködés útján is gondoskodhatnak.

6. § (1) A temető tulajdonosának feladata a temető tárgyi és infrastrukturális létesítményeinek, zöldfelületeinek, valamint sírhelytábláinak megépítése, illetőleg kialakítása.

(2) A temető tulajdonosának feladata a temető kegyeleti méltóságának őrzése.

(3) A temető tulajdonosa - ha nemzetközi szerződés másként nem rendelkezik - köteles a temető fenntartásáról, továbbá üzemeltetéséről gondoskodni. E feladatait saját maga, illetve - szerződés alapján - gazdálkodó szervezet útján is elláthatja.

☞ (4) Köztemető esetében a temető használatának rendjéről önkormányzati rendeletben, egyéb temetők esetében temetőszabályzatban kell rendelkezni.

7. § (1) A temető fenntartásával és üzemeltetésével összefüggő feladatok ellátását a temető fekvése szerint illetékes jegyző, fővárosban a főjegyző ellenőrzi.

(2) A jegyző az (1) bekezdésben meghatározott jogkörében

- a) felhív a jogszabályokban és a temető szabályzatban foglalt rendelkezések betartására,
- b) szabálysértési eljárást folytathat le.

(3) Ha a köztemető fenntartásával és üzemeltetésével összefüggő feladatokat az önkormányzat a kegyeleti közszolgáltatási szerződés útján látja el, a jegyző a (2) bekezdésben meghatározottakon túlmenően ellenőrzi a szerződésben foglaltak maradéktalan teljesítését. Szerződésszegés esetén kezdeményezheti a szerződés felmondását.

(4) A jegyző az ellenőrzés során a köztemetőben vezetett nyilvántartásokba betekinthez, továbbá vizsgálhatja a temetőben szolgáltatást végzők jogosultságát.

Temető létesítése, lezárása, megszüntetése, újra-használatbavétele

8. § (1) A temető beépítési előírásait a helyi építési szabályzatban és szabályozási tervben kell meghatározni.

☞ (2) A temető és a temetkezési emlékhely építményei, közművei, egyéb infrastrukturális létesítményei építéséhez, létesítéséhez, bővítéséhez, továbbá a kegyeleti emlékhely létesítéséhez külön jogszabályban előírtak szerint a tulajdonosnak engedélyt kell kérnie. Az építési engedélyezési eljárás során a közegészségügyi, az örökségvédelmi, a környezetvédelmi, a közlekedésügyi, a vízügyi, a tűzvédelmi és energetikai szakhatóságok működnek közre. Védett természeti területen elhelyezkedő temető esetén a természetvédelmi szakhatóság közreműködése is szükséges.

(3) A köztemető létesítéséről, bővítéséről, lezárásáról és megszüntetéséről a települési önkormányzat (fővárosban a fővárosi önkormányzat) gondoskodik.

9. § (1) A temető létesítése során a temetőtulajdonos

- a) utat,
- b) ravatalozót,
- c) a halottak ideiglenes elhelyezésére szolgáló tárolót és hűtőt,
- d) boncolóhelyiség-csoportot,
- e) a temető bekerítését vagy élősövényvel való lehatárolását,
- f) vízvételi lehetőséget, illemhelyet,
- g) a temető területének - rendeltetésének és a hely jellegének megfelelő - parkosítását, az utak sorfásítását,
- h) hulladéktárolót

a kormányrendeletben meghatározottak szerint köteles biztosítani.

(2) Lezárt temetőben az (1) bekezdés e), f) és h) pontjában meghatározott temetői létesítményeket kell biztosítani.

10. § (1) Ha a temető, temetőrész, sírhelytábla, temetési hely betelt, azt a temető fenntartója jogosult lezárni, és ott a további temetkezést megtiltani.

(2) A temető és a temetési hely - kormányrendeletben foglaltak szerint - megszüntethető a tulajdonos döntése alapján, ha a temetési hely használati ideje lejárt.

(3) Lezárt temetési hely kiüríthető, ha a lezárásától, illetőleg az utolsó temetkezéstől számított használati ideje letelt. A temetési helyre rátemetett maradványok, valamint az elhelyezett urna az eredeti használati időt nem hosszabbítja meg.

11. § (1) A nemzeti sírkert fennállásáig nem szüntethetők meg és nem helyezhetők át a benne található temetési helyek.

(2) Hősi temető, hősi temetési hely megszüntetéséhez a honvédelmi miniszter jóváhagyása is szükséges.

(3) Ha a nemzeti sírkert megszűnik, a temetési helyek áthelyezéséről kell gondoskodnia annak, akinek a megszüntetés az érdekkörébe tartozik.

12. § Lezárt, nem működő temető ismételt használatba vételekor vagy kegyeleti park céljára való átalakításakor a létesítésre irányadó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

A temető fenntartása

13. § (1) A temetőfenntartó feladata a temető rendeltetésszerű használatához szükséges építmények, közművek, egyéb tárgyi és infrastrukturális létesítmények, valamint a közcélú zöldfelületek karbantartása, szükség szerinti felújítása és gondozása.

(2) A temető területén belüli közcélú zöldfelületek és utak területe újabb temetési helyek létesítésével nem csökkenthető.


14. § A hősi temetőt, hősi temetési helyet nemzetközi egyezményben foglaltak szerint kell fenntartani, és megőrizni.

15. § (1) Nemzeti sírkerthez - ezen belül a nemzeti panteonba - tartozó temetőket, hősi temetőket, hősi temetési helyeket, temetkezési emlékhelyeket, kegyeleti emlékhelyeket, temetési helyeket a Nemzeti Kegyeleti Bizottság határozza meg.

(2) A Nemzeti Kegyeleti Bizottság nevéhez és funkciójához méltó testület.

(3) A Nemzeti Kegyeleti Bizottság feladata különösen

a) a nemzeti sírkertek megteremtésére irányuló kezdeményezések véleményezése;

 b) a rendelkezési jog gyakorlása a nemzeti sírkertbe tartozó temetési helyek és kegyeleti emlékhelyek tekintetében;

c) a megemlékezés módszertanának és gyakorlatának kialakítása.

d)


(4) A Nemzeti Kegyeleti Bizottság feladatait Titkárságán (a továbbiakban: Titkárság) keresztül látja el.


(5) A Titkárság feladata különösen


a) a nemzeti sírkertbe tartozó temetési helyek nyilvántartásba vétele és nyilvántartása;

b) a nemzeti sírkertek fenntartásával kapcsolatos feladatok meghatározása.

A temető üzemeltetése

 **16. §** A temető üzemeltetését e törvényben, kormányrendeletben, temetőszabályzatban, továbbá köztemető esetén önkormányzati rendeletben, és a kegyeleti közszolgáltatási szerződésben meghatározott rendelkezések szerint kell ellátni. Az üzemeltető

 a) meghatározza a temetkezési szolgáltatás, illetőleg a temetőben végzett egyéb vállalkozási tevékenységek ellátásának temetői rendjét;

 b) biztosítja az eltemetés (urnaelhelyezés) feltételeit, ideértve a temetési helyre való első temetést megelőzően a sírhely kiadásáról (sírásás) való gondoskodást;

c) megállapítja a temetőlátogatók kegyeletgyakorlásának feltételeit, a nyitvatartási időt;

d) biztosítja a ravatalozó, boncolóhelyiség-csoport és ezek technikai berendezései, tárolók és hűtők, valamint a temető egyéb közcélú létesítményei (infrastruktúra) karbantartását, és működteti azokat;

e) gondoskodik a temetőbe kiszállított elhunytak átvételéről, és biztosítja a temető nyitását, zárását;

f) megőrzi a nyilvántartó könyveket;


g) tájékoztatja a temetőlátogatókat;

h) kijelöli a temetési helyeket;

i) elvégzi a temető és létesítményeinek tisztán tartását, az utak karbantartását, síkosságmentesítését és a hóeltakarítást;

j) összegyűjti és elszállítja a hulladékot;


k) gondoskodik a temető rendjének betartásáról és betartatásáról;


 l) összehangolja a temetői létesítmények, így különösen a ravatalozó használatával kapcsolatos temetkezési szolgáltatói tevékenységeket, szervezési intézkedésekkel elősegíti a temetés és az urnaelhelyezés zökkenőmentes lefolytatását;

m) gondoskodik az ügyfélfogadásról.

17. § (1) A temető üzemeltetését az a gazdálkodó szervezet láthatja el, amely a kormányrendeletben meghatározott szakmai követelményeknek megfelel.

(2) Az üzemeltető a temetkezési szolgáltatók tekintetében köteles megtartani az egyenlő bánásmód követelményét.

 **18. § (1)** A temetőben - a kegyeleti jogok gyakorlása céljából - a temetési helyekről az üzemeltető nyilvántartásokat vezet. A sírboltokról szóló nyilvántartás vezetésére a sírbolt könyv, az egyéb temetési helyek nyilvántartására a nyilvántartó könyv szolgál.


 (2) A nyilvántartó könyv a következő adatokat tartalmazza: folyószám, a temetés (urnaelhelyezés vagy a hamvak szétszórásának) napja, az elhalt családi neve és utóneve, születési családi és utóneve, születési ideje, anyja neve, legutolsó lakóhelyének a címe, az elhalálozás időpontja, a sírhelytábla, sírhelysor, temetési hely száma, valamint az eltemettető, illetve a temetési hely felett rendelkezni jogosult személy neve, lakcíme, és a síremlékre vonatkozó bejegyzések.

(3) A sírbolt könyvet a (2) bekezdésben meghatározott tartalommal kell vezetni a sírbolt számának feltüntetésével. A sírbolt könyvbe be kell jegyezni a sírbolt felett rendelkezni jogosult személynek a sírboltra vonatkozó rendelkezéseit is.

(4) Az ismeretlen holttest esetében a nyilvántartó könyvbe be kell vezetni az eljáró hatóság nevét, az eljárás ügyszámát.

(5) A nyilvántartó könyvbe és a sírbolt könyvbe az eltemettető és a temetési hely felett rendelkezni jogosult személy tekinthet be.

(6) Az üzemeltető a nyilvántartó könyv, illetve a sírbolt könyv adatai alapján a temető nyitvatartási ideje alatt felvilágosítást köteles adni az elhunyt személy temetési helye után érdeklődőknek.

 (7) A temető üzemeltetője köteles gondoskodni a nyilvántartó könyvbe, illetve a sírbolt könyvbe bejegyzett (tárolt) személyes adatok biztonságáról.

A temetés

19. § (1) Az eltemetés módja szerint a temetés hamvasztással vagy elhamvasztás nélkül történik, egyházi vagy világi szertartás szerint.

(2) Az eltemetés módjára és helyére nézve az elhunyt életében tett rendelkezése az irányadó, amennyiben ez nem ró az eltemettető személyére aránytalanul nagy terhet.


(3) Az elhunyt életében tett rendelkezése hiányában az eltemetés módját és helyét az határozza meg, aki a temetésről gondoskodik, vagy arra köteles lenne, de a temetésről más szerv vagy személy úgy gondoskodik, mintha az elhunyt saját halottja volna.

(4) Ha a temetésről több személy gondoskodik és közöttük az eltemetés módja tekintetében nincs megegyezés, a temetés csak elhamvasztás nélkül történhet.

20. § (1) A temetésről sorrendben a következők kötelesek gondoskodni:

a) aki a temetést szerződésben vállalta;

b) akit arra az elhunyt végrendelete kötelez;

 c) végintézkedés hiányában elhunyt temetéséről az elhalálozása előtt vele együtt élő házastársa vagy élettársa;

d) az elhunyt egyéb közeli hozzátartozója [Ptk. 685. § b) pontja] a törvényes öröklés rendje szerint.

(2) Ha temetésre kötelezett személy nincs, ismeretlen helyen tartózkodik, vagy a kötelezettségét nem teljesíti, a temetésről az elhalálozás helye szerint illetékes települési önkormányzat (fővárosban a kerületi önkormányzat) polgármestere - jogszabályban meghatározott határidőn belül - gondoskodik.

21. § (1) Az elhunytat temetőben vagy temetkezési emlékhelyen létesített temetési helyen kell eltemetni. Hamvasztásos temetés esetén a hamvak urnában helyezhetők el, illetőleg - a kormányrendeletben előírt feltételek szerint - szétszórhatók.

(2) A hamvakat tartalmazó urnát az eltemetésre köteles személynek - kérésére - ki kell adni.

(3) Nem magyar állampolgárságú személyt - kormányrendeletben foglalt feltételek szerint - lehet eltemetni.

22. § (1) A temetési hely felett - a nemzeti sírkertbe tartozó temetési hely kivételével - az rendelkezik, aki megváltotta.

(2) A rendelkezési jog gyakorlása a temetési helyre helyezhető személyek körének meghatározására, síremlék, sírjel állítására és mindezek gondozására terjed ki.

(3) A temetési hely újraváltásában elsőbbséget élvez az eltemettető, halála esetén pedig a törvényes öröklés rendje szerint soron következő közeli hozzátartozója.

(4) A temetési hely feletti rendelkezési jog időtartamát jogszabály határozza meg, amely hamvasztásos temetés esetében nem lehet kevesebb 10 évnél, egyéb esetekben nem lehet kevesebb 25 évnél.

23. § Temetőn vagy temetkezési emlékhelyen kívül ravatalozni az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat (a továbbiakban: ÁNTSZ) területileg illetékes városi (fővárosi kerületi) intézetének engedélyével lehet.


24. § (1) Halottat csak külön jogszabályban előírt orvosi vizsgálat és az erről szóló halottvizsgálati bizonyítvány alapján szabad eltemetni, vagy elhamvasztani. A halottvizsgálati bizonyítványt a temetés előtt kell az üzemeltető részére átadni. Az elhunyt elhamvasztásához a halottvizsgálati bizonyítványra minden esetben fel kell jegyezni az elhamvaszthatóságot. A halottvizsgálati bizonyítvány egy példányának megőrzéséről a temető tulajdonosa gondoskodik.


(2) Ha a halál körülményeinek vizsgálatára hatósági eljárás indult (rendkívüli halál), az elhunyt eltemetéséhez, illetve elhamvasztásához a halottvizsgálati bizonyítvány mellett az eljáró hatóság engedélye is szükséges.


(3) Az elhunyt eltemetésére, elhamvasztására, az urna földbe temetésére - a sírboltba temetés és az urna kivételével - olyan, a kegyeleti igényeknek megfelelő koporsó, illetőleg kellék használható, amely lebomlik, és nem veszélyezteti a környezetet.

III. Fejezet

TEMETKEZÉSI SZOLGÁLTATÁSOK

 **25. §** (1) Temetkezési szolgáltatási tevékenység:


 a) a temetésfelvétel,


 b) az elhunytak a kegyeleti igényeknek megfelelő temetésre való - az egészségügyi szolgáltató halottkezelési feladatkörébe nem tartozó és az egészségügyi intézmény területén kívül végzett - előkészítése,


 c) a temetéshez szükséges kellékekkel való ellátás,


 d) a ravatalozás,

 e) a búcsúztatás,

 f) sírhelynyitás és visszahantolás,


 g) a sírba helyezés,


 h) a halottszállítás,


 i) a hamvasztás és az urnakiadás,

 j) az urnaelhelyezés,

 k) a hamvak szórása,

 l) az exhumálás,


 m) az újratemetés.


 (2) A temetkezési szolgáltatási tevékenységek teljeskörűen vagy önállóan is végezhetőek (a továbbiakban együtt: temetkezési szolgáltatás).


(3) Az egyházi szertartás szerinti búcsúztatás e törvény értelmében nem minősül temetkezési szolgáltatásnak.


26. § (1) Temetkezési szolgáltatási tevékenység kormányrendeletben meghatározott műszaki, közegészségügyi és alapvető kegyeleti, illetve személyi feltételek szerint gyakorolható.

(2) A temetkezési szolgáltató köteles az engedélyezett temetkezési szolgáltatási tevékenységet a kegyeleti jogok betartása mellett, folyamatos rendelkezésre állással ellátni. Tevékenységének gyakorlása során a szolgáltató az 1. §-ban meghatározott alapelvek érvényesülését köteles biztosítani.


 **27. §** (1) A temetkezési szolgáltató a temető, a hamvasztóüzem és a temetkezési emlékhely területén kívül


 a) a temetkezési szolgáltatások közül a temetésfelvételt, az elhunyt temetésre való előkészítését és a temetéshez szükséges kellékekkel történő ellátását, továbbá

 b) a temetkezési szolgáltatás ellátása során az elhunyt hűtését, a halottszállító jármű tárolását


 csak engedélyezett telephelyen végezheti.

(2) Egészségügyi intézményben - az egészségügyi igazgatás körébe tartozó, elhalálozással kapcsolatos ügyintézésen kívül - nem lehet temetkezési szolgáltatás céljából telephelyet létesíteni és működtetni. A megrendelés megszerzése érdekében az eltemettető nem befolyásolható sem az intézménynek alkalmazottai, sem temetkezési szolgáltató által.

 (3) Tilos temetkezési szolgáltatásra utaló reklám és hirdetőtábla elhelyezése az egészségügyi intézmény területén, épületének falán, kerítésén és irodájában. A temetkezési szolgáltatók névsorát és telephelyének címét, telefonszámát, a teljes körű szolgáltatásra utaló megjegyzést („Teljes körű szolgáltatás”) - a szolgáltató kérelmére, az egyes szolgáltatók megkülönböztetése nélkül - ábécé sorrendben az intézmény információs irodájában, tájékoztató jelleggel el lehet helyezni.

 (4) Temetkezési szolgáltatásról szóló reklámban csak a szolgáltató neve, elérhetőségének módja és időtartama, logója, valamint a „temetkezés” szó tüntethető fel.

(5) A temető területén - az erre a célra kijelölt hely kivételével - tilos temetkezési szolgáltatásra utaló reklám és hirdetőtábla elhelyezése.

 (6) Köztemető területén külön jogszabályban meghatározott telepengedély alapján gyakorolható ipari és szolgáltató tevékenység végzésére nem lehet telephelyet létesíteni, és ilyen tevékenységgel létrehozott terméket - a temetéshez szükséges kellékek kivételével - nem lehet forgalmazni.

28. § A temetkezési szolgáltató a tevékenység ellátása során köteles az eltemettetőnek a temetési szertartásra vonatkozó rendelkezését - az egyházi temetés esetén az egyházi szertartás rendjének megfelelően - tiszteletben tartani.

A temetkezési szolgáltató

29. § (1) Egészségügyi intézményben az orvos, az egészségügyi feladatot ellátó vezetői megbízású alkalmazott, továbbá az egészségügyi feladatot ellátó alkalmazott nem lehet temetkezési szolgáltatást végző egyéni vállalkozó, illetőleg gazdasági társaság tagja, vezető tisztségviselője vagy alkalmazottja.

(2) Az (1) bekezdésben felsoroltak közeli hozzátartozója [[Ptk.](#) 685. § *b*) pontja] nem lehet ugyanabban a megyében temetkezési szolgáltatást végző egyéni vállalkozó, illetőleg gazdasági társaság vezető tisztségviselője vagy alkalmazottja.

30. § (1) Temetkezési szolgáltatás végzésére gazdálkodó szervezetet akkor lehet alapítani, ha az alapító vagy a vállalkozó székhelye (telephelye) szerint illetékes települési (fővárosban a kerületi) önkormányzat jegyzője ahhoz előzetesen hozzájárult.

(2) A jegyző az előzetes hozzájárulást nem tagadhatja meg attól, aki

a) igazolja büntetlen előéletét, szakmai alkalmasságát, továbbá megfelelő pénzügyi teljesítőképességét, és

b) az alapvető kegyeleti feltételeknek megfelelő, a tevékenység méltóságát nem sértő telephelyet jelöl meg, továbbá


c) írásbeli nyilatkozatot tesz arról, hogy vele szemben összeférhetetlenség nem áll fenn.


(3) A (2) bekezdésben meghatározott követelményeket

a) egyéni vállalkozás esetén az egyéni vállalkozónak (kérelmezőnek),

b) a gazdasági társaság vezetőjének

kell igazolnia.

 **31. §** (1) A temetkezési szolgáltatás ellátásához a telephely létesítését a jegyző az ÁNTSZ területileg illetékes városi (kerületi) intézete és az illetékes építésügyi hatóság szakhatósági közreműködésével lefolytatott telephely-engedélyezési eljárásban engedélyezi. A jegyző, a telephely-engedélyezési eljárása során környezetvédelmi, vízügyi, tűzvédelmi szakhatóságok közreműködését veheti igénybe.

 (2) A jegyző a telephelyengedélyt akkor adja meg, ha a szakhatósági hozzájárulás(ok) alapján megállapítja, hogy a telephely megfelel a kegyeleti követelményeknek, a munkavégzésre (munkahelyre) vonatkozó előírásoknak, a környezetben élők egészségét és a környezetet nem veszélyezteti.

32. § A szakmai alkalmasság feltételeit az teljesíti, aki megfelel a kormányrendeletben előírt képesítési feltételeknek. E feltételek alól felmentés nem adható.

33. § (1) A pénzügyi teljesítőképesség akkor megfelelő, ha az alapító (vállalkozó)

a) adó-, vám- és járulékfizetési kötelezettségének igazoltan eleget tett,

b) igazolja és vállalja, hogy a kormányrendeletben meghatározott mértékű vagyoni biztosítékkal folyamatosan rendelkezik, amelyet kizárólag a temetési szolgáltatást igénybe vevők olyan kártérítési igényének közvetlen kielégítésére használhat fel, amelyet a szolgáltatással okozott.

(2) Az (1) bekezdés *b*) pontjában meghatározott biztosíték

- a) a bankszámlát vezető pénztintézetnél lekötött és elkülönítetten kezelt pénzbeli betét;
- b) ilyen összeg erejéig vállalt bankgarancia vagy felelősségbiztosítás.

34. § A jegyző a tevékenység gyakorlására kiadott hozzájárulását visszavonja, ha megállapítja, hogy kiadásának feltételei már nem állnak fenn.

Halottszállítás

35. § (1) Holttestet szállítani kizárólag a közegészségügyi és a járványügyi szabályokat és az alapvető kegyeleti feltételeket kielégítő, erre a célra kialakított járműben, fedéllel ellátott koporsóban (szállítókoporsóban) lehet.

(2) Rendkívüli halálesetekkel összefüggő halottszállításról külön jogszabály rendelkezik.


36. § (1) Holttest, urna külföldre történő szállításához - ha nemzetközi szerződés másként nem rendelkezik - a rendeltetési hely szerinti ország hatóságának, valamint az elhalálozás helye szerint illetékes közegészségügyi hatóságnak az engedélye szükséges.

(2) Holttest külföldről Magyarországra való szállításához be kell szerezni a magyar külképviselet hatósági engedélyét, valamint az indító ország közegészségügyi hatóságának szállítási engedélyét, továbbá a befogadó temető, illetve temetkezési hely nyilatkozatát.

(3) A nemzetközi halottszállítás egyéb feltételeit külön jogszabály tartalmazza.

Halotthamvasztás

37. § (1) Hamvasztóüzemi építményt létesíteni vagy átalakítani, felújítani a településrendezési tervnek megfelelően és építési engedély alapján lehet.

 (2) Az építési engedélyezési eljárás során a közegészségügyi, a környezetvédelmi, örökségvédelmi, a közlekedési, a vízügyi, tűzvédelmi, energetikai szakhatóságok működnek közre.

38. § (1) Ha a halottvizsgálati bizonyítvány szerint a holttest hamvasztható, a hamvasztást az ország területén működő bármely hamvasztóüzemben el lehet végezni. A hamvaszthatóságot tanúsító halottvizsgálati bizonyítványról az üzem másolatot készít, amit a nyilvántartáshoz csatolva kell megőrizni.

(2) Magyarországon elhunyt külföldi személy, vagy más országban elhunyt és Magyarországra szállított külföldi személy elhamvasztásához az elhunyt állampolgársága szerinti ország külképviseletének, ennek hiányában az utolsó lakhelye szerint illetékes hatóság engedélye szükséges, ha nemzetközi szerződés másként nem rendelkezik.

(3) Hamvasztóüzem céljára felhasznált ingatlanon hagyományos sírhelyek, sírboltok nem létesíthetők, kivéve, ha az üzem temető területén létesült.

(4) Ismeretlen holttest nem hamvasztható el.

IV. Fejezet

VEGYES RENDELKEZÉSEK

A kegyeleti közszolgáltatási szerződés

39. § (1) Köztemető fenntartására és üzemeltetésére az önkormányzat azzal a gazdálkodó szervezettel köthet kegyeleti közszolgáltatási szerződést, amely a kormányrendeletben meghatározott feltételeknek megfelel.

(2) A szerződésnek tartalmaznia kell

a) a tevékenység gyakorlásának helyét;

b) az ellátandó tevékenységek felsorolását;

c) a teljesítés módját és idejét;

d) a feladat mennyiségi és minőségi követelményeit;

e) a szerződés érvényességi idejét, amely 5 évnél rövidebb és 15 évnél hosszabb nem lehet, de újbóli megkötése nem zárható ki;

- f) a szolgáltatás finanszírozásának rendjét;
 - g) a szolgáltatás ellenértékének mértékét és a megfizetés módját;
 - h) a közüzemi szerződési kötelezettség alanyait;
 - i) a szolgáltatáshoz szükséges eszközök mennyiségi és minőségi előírásait és rendelkezésre bocsátásának módját;
 - j) az önkormányzati vagyontárgyak használatának, karbantartásának, felújításának és pótlásának szabályait;
 - k) a szolgáltatást végző személyekkel kapcsolatos követelményeket;
 - l) a szerződés fennállása alatt az önkormányzatot megillető ellenőrzési jogosítványokat;
 - m) arra vonatkozó kötelezettségvállalást, hogy ha a gazdálkodó szervezet a kegyeleti közszolgáltatás mellett temetkezési szolgáltatást is végez, a kegyeleti közszolgáltatást más gazdasági tevékenységétől, így a temetkezési szolgáltatástól számvitelileg elkülöníti;
 - n) a birtokbaadás feltételeit;
 - o) arra vonatkozó tájékoztatást, hogy a szerződésre egyebekben a [Polgári Törvénykönyv](#) rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.
- (3) A szerződés azonnali hatállyal felmondható, ha a gazdálkodó szervezet a (2) bekezdés m) pontjában meghatározott kötelezettségét megszegi.

40. § (1) Az önkormányzat rendelete kötelezővé teheti a köztemetőn belüli, az elhunyt hűtésével, a temetőben erre a célra rendszeresített szállító járművön történő szállításával, továbbá a hamvaknak az erre szolgáló berendezéssel történő szórásával, sírhelynyitással és visszahantolással kapcsolatos feladatok ellátására az üzemeltető szakszemélyzetének és berendezésének igénybevételét (a továbbiakban: az üzemeltető által biztosított szolgáltatás).

(2) A temető tulajdonosa, köztemető esetén az önkormányzat a temető üzemeltetésével és fenntartásával kapcsolatosan felmerült szükséges és indokolt költségek alapján állapítja meg

- a) a temetési hely, illetőleg az újraváltás díját,
- b) a temetkezési szolgáltatók kivételével a temetőben vállalkozásszerűen munkát végzők által fizetendő temetőfenntartási hozzájárulás díját,
- c) a temetői létesítmények, illetve az üzemeltető által biztosított szolgáltatások igénybevételéért a temetkezési szolgáltatók által fizetendő díjat.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott díjfajtákon belül a köztemetőkre vonatkozó díjak mértékét az önkormányzat rendeletben állapítja meg. A díjmértékeket évente felül kell vizsgálni.

(4)

(5) A települési önkormányzat képviselő-testülete, fővárosban a közgyűlés a díj megállapításakor kikéri a fogyasztók területileg illetékes érdekképviseleti szerveinek véleményét.

Felhatalmazások

- 41. §** (1) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben állapítsa meg
- a) a temetkezési szolgáltatást ellátók szakmai képesítési követelményeit, a tevékenység gyakorlásának műszaki, kegyeleti, közegészségügyi szabályait;
 - b) a tevékenység ellátására való jogosultság és kötelezettség eseteit, a közköltségen történő temetés, a belföldi és külföldi halottszállítás, a nem magyar állampolgár belföldi eltemetésének és hamvasztásának szabályait;
 - c) a temetőfenntartás és üzemeltetés, a hamvasztóüzemi építmény működési, közegészségügyi szabályait;
 - d) a temetők létesítésével, bővítésével, lezárásával, megszüntetésével és ismételt használatbavételével, valamint az eltemetéssel, a hamvasztással, az urnaelhelyezéssel, hamvak szórásával, a sírnyitással, a rátemetéssel, az exhumálással kapcsolatos részletes rendelkezéseket;
 - e) a temető, a temetkezési emlékhely, továbbá a temetési hely építményei létesítésének építési szabályait;
 - f) a Nemzeti Kegyeleti Bizottság szervezetére, tagjaira, feladataira és működésére, továbbá annak Titkárságára vonatkozó szabályokat;
 - g) a temetőszabályzat kötelező tartalmi elemeit;
 - h) a Nemzeti Kegyeleti Bizottság javaslatára a „Nemzeti Gyásznap” állandó vagy eseti meghatározására, a gyász nemzeti méretű kifejezésére és megformálására vonatkozó szabályokat.

(2) Felhatalmazást kap a belügyminiszter, az egészségügyi és az igazságügyminiszter, hogy a rendkívüli halálesetekkel kapcsolatos teendőket együttes rendeletben szabályozzák.


(3) A települési önkormányzat, fővárosban a közgyűlés a törvény hatálybalépését követő egy éven belül rendeletben állapítja meg - a köztemetőre vonatkozóan - különösen

- a) a temető rendeltetészerű használatához szükséges egyéb helyi, tárgyi és infrastrukturális feltételeket;
- b) a temető használatának és igénybevételének szabályait;
- c) a temetési hely gazdálkodási szabályait;
- d) a sírhely méretezését, sírjelek alkalmazását, a kegyeleti tárgyak, növényzet elhelyezését, a sírgondozás szabályait;
- e) temetőben a kegyeleti közszolgáltatások feltételeit, a temetési hely megváltási díját, a temetőfenntartási hozzájárulás díját, illetve a létesítmények vállalkozók részéről történő igénybevételének díját;
- f) a temetési szolgáltatás, illetőleg a temetőben végzett egyéb vállalkozói tevékenységek ellátásának temetői rendjét;
- g) a szabálysértés eseteit.

42. § Ahol az önkormányzat a köztemető fenntartására vonatkozó kötelezettségéről kegyeleti közszolgáltatási szerződés keretében gondoskodik, a temető használatának szabályait önkormányzati rendeletben kell megállapítani.

Átmeneti és záró rendelkezések

43. § (1) E törvény a 24. § (3) bekezdésének kivételével a kihirdetését követő hatodik hónap első napján lép hatályba. A 24. § (3) bekezdése 2002. január 1-jén lép hatályba.

 (2) A meglévő temető tulajdonosának a 9. §-ban meghatározott temetői létesítményeket és közműveket e törvény hatálybalépését követő öt éven belül kell megépíteni. Emiatt azonban temetési helyek nem számolhatók fel a használati időn belül, kivéve a temető tulajdonosának az eltemettetővel történt kölcsönös megegyezését. Megegyezés hiányában a használati idő lejártát követő két éven belül kell az építést elvégezni.

(3) A törvény hatálybalépésekor az egészségügyi intézmény területén működő temetkezési szolgáltató telephelyét a törvény hatálybalépését követő hatodik hónap első napjáig meg kell szüntetni. A megszüntetésig a telephelyet csak a 27. §-ban foglalt módon lehet megjelölni.

(4) Ha e törvény szerint a kegyeleti közszolgáltatási szerződés megkötésének feltételei fennállnak, a szerződést a törvény hatálybalépését követő 90 napon belül meg kell kötni.

(5) A törvény hatálybalépésekor már működő temetkezési szolgáltatónak a személyes megbízhatóságát, szakmai alkalmasságát és pénzügyi teljesítőképességét a kormányrendeletben meghatározott határidőn belül és az ott meghatározott módon kell igazolnia.

145/1999. (X. 1.) Korm. rendelet

a temetőkről és a temetkezésről szóló [1999. évi XLIII. törvény](#) végrehajtásáról

A Kormány a temetőkről és a temetkezésről szóló [1999. évi XLIII. törvény](#) (továbbiakban: [Tv.](#)) 41. §-a (1) bekezdésének a)-e) és g) pontjaiban kapott felhatalmazás alapján a következőket rendeli el:

A temető, temetkezési emlékhely

1. § (1) Koporsós földbetemetés céljára temetőt vagy temetkezési emlékhelyet (a továbbiakban együtt: temető) létesíteni, vagy bővíteni, illetőleg ezekben sírmélyítést végezni csak olyan területen lehet, ahol a talajvíz legmagasabb szintje a talajszint alatt 2,50 m-nél nem emelkedik magasabbra. Temetési helyen koporsós temetést mindaddig nem lehet végezni, amíg a talajvíz legmagasabb szintje a talajszint alatt 2,50 méternél magasabb.

(2) Új temetőt, temetési helyet létesíteni vagy meglévőt bővíteni a helyi építési szabályzatban, illetve szabályozási tervben - a (3) bekezdésben meghatározott szempontok figyelembevételével - kijelölt helyen, illetőleg az építésügyi hatóság által meghatározott védőtávolságokra figyelemmel lehet.

(3) A helykijelölés, illetőleg a védőtávolság meghatározása során figyelemmel kell lenni a temetővel, temetési hellyel szomszédos beépített vagy beépítésre szánt terület használóinak méltányolható érdekeire is.

2. § (1) A temetőt az épített és a természeti környezet harmóniájára figyelemmel kell kialakítani és meg kell őrizni kert jellegét.

(2) A köztemető létesítésénél, bővítésénél, sírhelytábla (parcella) újra betemetésénél a temetési helyek a temető (temetőrész) területének legfeljebb 65%-át foglalhatják el.

(3) A temetőbejáratot, a fogadóteret, a ravatalozóhoz vezető utat, a ravatalozó környezetét parkszerűen kell kialakítani és gondozni.

(4) A temető területének fásítását úgy kell megoldani, hogy az segítse a tájékozódást, és ne akadályozza a közlekedést.

A temető létesítményei

3. § (1) A temetőhöz vezető útnak és a sírhelytáblákat (parcellákat) összefogó úthálózatnak gépjárművel is járhatóknak kell lennie. Gépjármű várakozó helyet külön jogszabály szerint kell biztosítani.

(2) Új temető létesítésénél vagy meglévő temető bővítésénél az akadálymentes közlekedésről gondoskodni kell.

(3) A temető bekerítésének vagy élő sövényvel való lehatárolásának módját a helyi építési szabályzat határozza meg. Ha a temetőt tömör vagy áttört kerítéssel határolják, mellette - a kerítés külső vagy belső oldalán - cserje, illetőleg fa ültetvényt kell telepíteni. Ha a kerítés urna elhelyezését is szolgálja a cserje vagy fatelepítést úgy kell elvégezni, hogy az urnahelyek megközelítését ne akadályozza.

4. § (1) A temetőben keletkezett hulladék rendszeres gyűjtéséről, elhelyezéséről és kezeléséről a köztemető fekvése szerinti települési önkormányzat rendeletében, illetőleg a temetőszabályzatban (a továbbiakban együtt: szabályzat) foglaltak szerint kell gondoskodni.

(2) A vízvételt (kút, közkifolyó) - a csurgalékvíz megfelelő elvezetésével - legalább 150 m-enként biztosítani kell.

5. § (1) Temetőben - temetkezési emlékhely kivételével - ravatalozót kell építeni.

(2) Ravatalozót úgy kell megépíteni, hogy az alkalmas legyen az elhunyt ravatalozásra való előkészítésére, a kegyelet lerovására, az elhunyt elbúcsúztatására. Egy épüleategységen belül az üzemi-technikai és a búcsúztató helyiségeket úgy kell elválasztani egymástól, hogy az ne zavarja a gyászszertartást.

(3) A temetőbe, illetve a ravatalozóba kiszállított holttest hűtéséről - halott hűtő berendezésben - a ravatalozóig folyamatosan gondoskodni kell.

(4) 2000 fő alatti lakónépességű településen a holttest hűtése (tárolása) a ravatalasztal hűtésével is megoldható.

(5) Ravatalozó épületet úgy kell megépíteni, hogy az külső ravatalozásra is alkalmas és akadálymentesen megközelíthető legyen.

(6) A ravatalozó rendszeres takarításáról és szükség szerinti fertőtlenítéséről a temető üzemeltetője gondoskodik.

6. § (1) Temetkezési emlékhelyen épített ravatalozót kizárólag a búcsúztatás idejéig lehet használni. A ravatalozóban az elhunytat ideiglenesen elhelyezni, búcsúztatásra előkészíteni tilos.

(2) Temetkezési emlékhelyen külső ravatalozás nem végezhető.

7. § (1) A városi önkormányzat által fenntartott köztemetőben boncoló-helyiségcsoportot kell építeni, ha a településen vagy annak 20 km-es körzetében működő egészségügyi intézményben, illetőleg más temetőben lévő ilyen létesítmény nem áll rendelkezésre.

(2) Boncoló-helyiségcsoportot a ravatalozó épületében, elkülönítetten kell létesíteni.

(3) A boncoló-helyiségcsoportra az egészségügyi szolgáltatást nyújtó intézményekre (patológiára) külön jogszabályban meghatározott szakmai minimumfeltételeket megfelelően kell alkalmazni.

8. § (1) A lezárt temető bekerítéséről vagy élő sövényvel való lehatárolásáról a 3. § (3) bekezdés szerint kell gondoskodni.

(2) Lezárt temetőben az utaknak alkalmasnak kell lenniük a sírhelytáblák (parcellák) megközelítésére, karbantartásukról a szabályzatban kell rendelkezni.

(3) Az építmények, sírjelek, növényzet állagmegóvásáról úgy kell gondoskodni, hogy az a temetőlátogatók biztonságát ne veszélyeztesse.

9. § (1) A temető tulajdonosa a lezárt temető vagy temetőrész átalakításával - a kulturális örökség védelméről szóló törvény rendelkezéseinek figyelembevételével - a helyi építési szabályzat előírásainak megfelelően, kegyeleti parkot hozhat létre.

(2) A kegyeleti park kert jellegű fenntartásáról a tulajdonos gondoskodik.

Temetési hely

10. § (1) A temetőt - nagyságától függően - sírhelytáblákra (parcella), a sírhelytáblákat pedig sorokra kell osztani. A sorokban a temetési helyeket a temető üzemeltetője jelöli ki.

(2) A sírhelytáblákat, a sorokat és a temetési helyeket számozni kell. A temetési helyek nyilvántartással való azonosíthatóságát biztosítani kell. A sírhelytábla számozását a helyszínen is fel kell tüntetni.

(3) A sírhelytáblát a folyamatos temetésre elő kell készíteni. A sírhelytáblát a tereprendezés, ültetvényezés, fásítás, valamint a sírhelytáblát határoló út megépítése előtt nem lehet használatba venni.

(4) A szabályzatban a temető egyes területei - de legalább sírhelytáblánként az egyes temetési helyek - építészeti, kertészeti kialakításának és gondozásának részletes feltételei meghatározhatók. A feltételeket a temetési hely felett rendelkezni jogosulttal kötött szerződésben kell rögzíteni.

(5) A temetőben alkalmazott temetési helyek szélességi, hosszúsági méretét és az egymástól való távolságát a szabályzatban kell előírni.

11. § (1) Koporsós temetés esetén a temetési hely lehet egyes sírhely, kettős sírhely és sírbolt. Az egyes sírhely alpmérete egy koporsó, a kettős sírhely alpmérete két egymás melletti koporsó befogadására alkalmas sírgödör.

(2) A koporsó egy holttest elhelyezését szolgálja. Az eltemettető ettől eltérően rendelkezhet, ha az anya halála és az újszülött perinatális halála miatt az eltemetés egy időben történik.

(3) A sírgödör mélysége 200 cm. Koporsós rátemetés esetén úgy kell mélyíteni, hogy a felülre kerülő koporsó alzata legalább 160 cm mélységbe kerüljön. A sírgödört az üzemeltető hozzájárulásával természetes - a talajban lebomló - anyaggal burkolni lehet.

(4) Oldalirányú üreggel ellátott egyes vagy kettős sírhelyet nem szabad létesíteni.

(5) A sírbolt (kripta) legalább két koporsó elhelyezését biztosító, terepszint alatti és feletti, illetve kizárólag terepszint feletti építményrészből álló temetési hely. A sírbolt méretét a befogadott koporsók száma határozza meg. A sírbolt temetőn belüli elhelyezését a temető tulajdonosa (üzemeltetője) jelöli ki. Sírbolt a temető tulajdonosának hozzájárulásával, a külön jogszabályban meghatározott esetekben, az építési hatóság engedélyével építhető. A tulajdonosnak a hozzájárulást meg kell adnia, ha az építető a sírbolt helyét megváltotta.

(6) A sírboltok, a gyermek, a kettős és az urnasírhelyek részére az egységes gondozás céljából külön táblát vagy sorokat lehet kijelölni.

12. § (1) Hamvasztásos temetés esetén az urnába helyezett hamvak temetési helye lehet urnafülke (kolumbárium), urnasírhely, urnasírbolt. Az urna koporsós temetési helyre rátemethető.

(2) Az urnafülke (kolumbárium) hamvakat tartalmazó urnák elhelyezésére épített temetési hely, amelyet a temető tulajdonosa külön jogszabályban meghatározott esetekben az építésügyi hatóság engedélyével létesíthet.

(3) Új urnafülke építésénél az urnát befogadó belső méret legalább 30x30 cm. Urnafülke építmény kialakításához a szabályzat előírhatja a természetes anyagok és művészi formák alkalmazását. Az urnafülkét úgy kell kialakítani, hogy a fülke egyedi díszítése biztosítható legyen.

(4) A hamvakat tartalmazó urna földbe temetésére urnasírhely és urnasírbolt alakítható ki, amelyek a rendelkezési jogosultság időtartamában (használati idő) különböznek egymástól.

(5) A temető tulajdonosa a hamvak szétszórásához és bemosásához külön temetőrészt jelölhet ki, amelyet parkszerűen kell kialakítani.

(6) A temető tulajdonosa (üzemeltető) a mesterséges vagy spontán abortusz folytán távozó magzat, csonkolt testrész, emberi szerv, szervmaradvány eltemetésére külön sírhelytáblát jelöl ki.

13. § (1) Temetési hely megjelölésére sírjel használható, illetőleg létesíthető.

(2) A sírjel nem foglalhat el a szabályzatban meghatározott temetési helynél nagyobb területet, magasságát a helyi építési szabályzat, ennek hiányában az építésügyi hatóság korlátozhatja.

(3) A síremlék és tartozékai, valamint az emlékoszlop tervét (vázrajzát) a temető üzemeltetőjének az elhelyezés előtt be kell mutatni.

14. § (1) A temetési helyen túlterjeszkedő, közízlést sértő, vagy oda nem illő felirattal ellátott sírjelet elhelyezni nem szabad. E szabályt a meglévő sírjelek felújításánál is alkalmazni kell.

(2) A halva született magzat sírhelyét jelzőféval kell megjelölni, amelyen a temetés napját és a temetési hely sorszámát kell feltüntetni.

(3) Ha a halva született magzat eltemetéséről - kérésére - közeli hozzátartozója gondoskodott, a sírhelyen kereszt vagy feja is elhelyezhető, és azon utónevet is fel lehet tüntetni.

15. § (1) A temető tulajdonosa - köztemető esetén az önkormányzat - a temetési hely felett rendelkezni jogosultat a biztonságos használatot veszélyeztető sírjel vagy a sírbolt helyreállítására köteles felhívni. A felhívást - a temetési hely megjelölésével - a temető hirdetőtábláján és a parcella sarkán 90 napra ki kell függeszteni, és a felhívás közlését a rendelkezésre jogosult ismert lakcímén is meg kell kísérelni.

(2) Ha a sírjel felett rendelkezni jogosult a felhívás ellenére a sírjelet nem állítja helyre és az életet is fenyegető közvetlen veszély áll fenn, akkor a közvetlen veszélyt a rendelkezni jogosult költségére a temető tulajdonosa szünteti meg.

(3) A sírjel vagy sírbolt helyreállításáig a temetési helyre további temetkezés nem történhet.

16. § Nemzeti sírkertben sírjelet állítani, sírboltot építeni, azon változtatni, illetőleg áthelyezni vagy lebontani külön jogszabály rendelkezései szerint, ill. a Nemzeti Kegyeleti Bizottság hozzájárulásával szabad. A kérelmet a Nemzeti Kegyeleti Bizottsághoz a temető tulajdonosa (üzemeltető) útján kell benyújtani.

17. § (1) A temető fenntartójának (kezelőjének) a temetőről térképet (vázrajzot) kell készíteni, amelyen fel kell tüntetni, hogy mely sírhelytáblák, sorok milyen temetési helyek céljára vannak fenntartva.

(2) A temető részletes térképét annak bejáratánál ki kell függeszteni és a változásokkal legalább évenként ki kell egészíteni.

(3) A temető bejáratánál a közönség részére tájékoztatót kell kifüggeszteni a nyitva tartás idejéről, a temető rendjéről.

Temetési hely feletti rendelkezési jog időtartama

18. § (1) A temetési hely feletti rendelkezési jog időtartama (használati idő) nem lehet kevesebb, mint

a) a koporsós betemetés, illetve rátemetés napjától számított 25 év;

b) sírbolt esetén 60 év;

c) urnafülke és urnasírhely esetén 10 év;

d) urnasírbolt esetén 20 év.

(2) A temetési hely feletti rendelkezési jog a (3) bekezdésben foglalt kivétellel meghosszabbítható (újraváltható). A meghosszabbítás legrövidebb időtartamára az (1) bekezdésben foglaltak az irányadók.

(3) A meghosszabbítás nem tagadható meg, kivéve akkor, ha a temető tulajdonosa bizonyítja, hogy a területet átalakítja vagy más célra kívánja felhasználni. Erről a temetési hely felett rendelkezni jogosult nyilatkozatot kérhet.

(4) A szabályzat, illetve a temető, temetkezési emlékhely tulajdonosának az eltemettetővel kötött megállapodása az (1) bekezdésben meghatározott időtartamnál hosszabb használati időt is megállapíthat.

(5) Megszűnik a rendelkezési jog gyakorlása, ha a használati idő meghosszabbítás hiányában lejár, illetve, ha a temetési hely megszűnik.

(6) A temetési helyre vonatkozó rendelkezési jog a temetési helyből kikerült holttest új temetési helyre történő áthelyezésével, illetve elhamvasztásával is megszűnik, kivéve, ha az urnát ugyanarra a temetési helyre rátemetéssel visszahelyezik.

(7) Ha a rendelkezési jog azért szűnik meg, mert a jogosult a holttestet más temetési helyen kívánja eltemetni, a jogosult részére a megváltási díj időarányos részét vissza kell téríteni.

A lezárás és a megszüntetés

19. § (1) A temető, temetőrész, sírhelytábla (parcella), temetési hely lezárását hirdetményben kell közölni. A hirdetményt a lezárás időtartamáról a tájékoztató táblán, szükség szerint a temetőkapun, ravatalozón és az érintett temetőrésznél is ki kell függeszteni.

(2) Lezárt sírhelytábla temetési helyére urna elhelyezhető, koporsós temetés csak sírboltba vagy kettős sírhelybe engedélyezhető.

(3) Amennyiben a [Tv.](#) 10. §-ának (2) bekezdése szerint a temetőt, illetve a temetési helyet megszüntetik, a megszüntetést megelőzően azt hirdetményben, továbbá három alkalommal, legalább egy országos és egy területi napilapban - egyházi (felekezeti) temetőnél az egyház (felekezet) lapjában és a helyben szokásos módon is - közzé kell tenni úgy, hogy a hirdetmény kifüggesztése és az első közzététel a megszüntetés előtt legalább 6 hónappal, a továbbiak pedig kéthavonként történjenek.

(4) Ha a lezárt temetőt, temetőrészt, sírhelytáblát, temetési helyet újra betemetés vagy kegyeleti park céljára kívánják használatba venni, a használatbavétel előtt a területet legalább 30 cm vastag földréteggel kell feltölteni.

(5) Újra betemetés során megtalált csontmaradványokat az eltemettető kívánságának megfelelően

a) díjmentesen mélyebbre lehet tenni;

b) az újra betemetésre kijelölt temetési hely díjában való érvényesítése mellett, csontkamrában el lehet helyezni; vagy el lehet hamvasztani és a hamvakat a temető arra kijelölt területén szét lehet szórni, vagy urnában lehet elhelyezni.

20. § (1) Temetőt vagy temetőrészt a terület más célú felhasználása esetén a temetési helyek kiürítésével lehet megszüntetni.

(2) A lejárt használati idejű temetési helyek kiürítéséről a temető tulajdonosa (üzemeltetője) gondoskodik.

(3) Azoknak a temetési helyeknek az áthelyezéséről, amelyek a használati ideje még nem járt le, a temetési hely felett rendelkezni jogosulttal kötött megállapodás alapján, a temető tulajdonosa (üzemeltető) gondoskodik. Az áthelyezett temetési hely használati ideje az eredetileg megváltott temetési hely használati idejéhez képest nem változik.

(4) Ha a lejárt használati idejű temetési helyen lévő holttestmaradványokat az elhunyt hozzátartozója máshol el kívánja temetni, erről a kiürítésre megjelölt időpontig kell gondoskodnia. Ennek hiányában a holttestmaradványokat (az urnákat) a kiürítésre megjelölt időpontot követő 6 hónap elteltével - az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálatnak a temető fekvése szerint illetékes városi, fővárosi kerületi intézete (továbbiakban: intézet) jelenlétében - közös sírhelyben kell elhelyezni, illetve a hamvak az arra kijelölt helyen szétszórhatók.

21. § (1) A sírjellel az rendelkezik, aki a temetési hellyel rendelkezik.

(2) Ha a rendelkezésre jogosult, illetőleg annak örököse a kiürítésre megjelölt időpontig a sírjel elszállításáról nem intézkedik, a megjelölt időpontot követő hat hónap elteltével a sírjelet a temető tulajdonosa értékesítheti.

(3) Sírbolt és át nem helyezhető síremlék esetében a tulajdonos a létesítőt köteles kártalanítani. A kártalanítás módjára és mértékére, valamint érvényesítésére a [Polgári Törvénykönyvnek](#) a kártérítésre vonatkozó szabályait kell értelemszerűen alkalmazni.

22. § Az elhalttal eltemetett és a sír felnyitásakor előkerült - értékeket képező - dolgokra hagyatéki eljárás lefolytatása céljából a temető üzemeltetője értesíti a külön jogszabályban meghatározott hatóságot.

Temetői munkák

23. § (1) A temetőben történő munkavégzést - a hozzátartozók részéről történő sírgondozás, a temetési hely növényvel való beültetése és díszítése kivételével - a temető üzemeltetőjének a munkavégzés megkezdését megelőzően be kell jelenteni. Fák ültetésére a szabályzat az irányadó.

(2) Az üzletszerű tevékenység során a vállalkozó köteles betartani a szabályzatban meghatározott feltételeket.

(3) Munka úgy végezhető, hogy az ne sértse a hozzátartozók és a látogatók kegyeleti érzéseit, ne akadályozza az elhunyt elbúcsúztatását. A munkavégzés során a szomszédos temetési hely nem sérülhet, gondoskodni kell arról, hogy eredeti állapota ne változzon. A munka ideje alatt a temetési helyek látogatását nem lehet akadályozni.

(4) Búcsúztatás alatt a munkavégzéssel keletkezett hang vagy egyéb hatás nem zavarhatja a szertartást.

A temetés feltételei

24. § (1) A halottat koporsós temetés esetén - ha jogszabály másként nem rendelkezik - a halottvizsgálati bizonyítvány kiállításától számított 96 órán belül el kell temetni, kivéve, ha

a) a halottvizsgálatot végző orvos a halottvizsgálatra vonatkozó rendelkezések alapján ettől eltérő engedélyt adott;

b) a temetésre az eltemettető kívánsága szerint 8 napon belül kerül sor, feltéve, hogy a holttest hűtése folyamatosan biztosított;

c) a temetésre az eltemettető kívánsága szerint - a temetés helye szerint illetékes intézet engedélyével - 15 napon belüli időpontban kerül sor, feltéve, hogy a holttestnek az eltemetésig történő hűtése folyamatosan biztosított.

(2) A halottat - hamvasztásos temetés esetén - a halottvizsgálati bizonyítvány kiállításától számított 15 napon belül el kell hamvasztani. A holttestet a hamvasztásig hűteni kell.

25. § (1) A temetőbe szállított halottat az azonosság megállapítása és az okmányoknak az üzemeltető részére történő átadása után - a szállításnál használt külső koporsóval együtt - azonnal el lehet temetni, vagy gondoskodni kell a hűtőben, ravatalozóban való elhelyezéséről.

(2) Ha a temető üzemeltetője az azonosság vagy az okmányok tekintetében hiányosságot észlel, az átvételt felfüggeszti és a halottvizsgálati bizonyítványt kiállító orvost, valamint az illetékes intézetet értesíti.

26. § (1) Temetni - ha törvény vagy kormányrendelet másként nem rendelkezik - hagyományos módon koporsóban (koporsós temetés), hamvasztás esetén az urnába helyezett hamvak eltemetése, illetve elhelyezése, szétszórása útján lehet.

(2) A koporsót temetés előtt véglegesen le kell zárni.

27. § Az elhalt méltó búcsúztatása céljából a koporsóban történő eltemetés, külföldre szállítás előtt az eltemettető kérésére és költségére a holttest konzerválható. A halottkonzerválás egészségügyi intézet patológiai osztályán végezhető el.

28. § (1) Az elhalt földbe temetéséhez az eltemettetőnek jól zárható, környezetet nem szennyező anyagból készült, résmentes koporsóról kell gondoskodnia. Földbe temetéshez - a (3) bekezdésben meghatározott kivétellel - fémből, üvegből, műanyagból készült koporsó nem használható.

(2) Földbe temetéshez olyan koporsóanyag vagy kegyeleti termék nem használható, amely - alapanyagként vagy adalékanyagként külön jogszabályban szereplő összetevők bármelyikét tartalmazza - veszélyezteti a környezetet. Ha az elhunyt temetésre való előkészítéséhez, szállításához műanyag (pvc, polietilén fóliát) vagy más, földben le nem bomló anyagot, kelléket használtak, azt az eltemetés során földbe helyezni nem szabad. A halottal érintkező, nem lebomló anyagokat egészségügyi veszélyes hulladékként kell kezelni.

(3) A (2) bekezdésben foglaltak nem alkalmazhatók a fertőző betegségekben elhunytak, valamint a külföldről szállított holttestekállításánál felhasznált anyagokra.

(4) Temetőben és temetési helyen létesített sírboltba (kriptába) temetéshez az elhunytat légmentesen zárt, az eltemettető igényének megfelelően fa, műanyag, fém vagy üveg koporsóba kell tenni. Fa koporsó használata esetén belső fém vagy műanyag koporsót is alkalmazni kell.

29. § A kolerában, pestisben, leprában, sárgalázban, kiütéses tifuszban, takonykórban, AIDS-ben, vírusos hemorrhagiás lázban elhunytak holttestét kellő szilárdságú, hézagmentesített kettős koporsóban kell eltemetni.

30. § (1) Azt, aki törvény alapján a temetésre kötelezett és a kötelezettségét nem teljesíti, az elhalálozás helye szerint illetékes települési önkormányzat jegyzője felszólítja 15 napon belüli teljesítésre. Ha a kötelezett a felszólításnak nem tesz eleget, az elhunytat közkölségen kell eltemetni.

(2) A közkölségen történő temetés esetén a temetésre kötelezett személyt a temetés helyéről és idejéről értesíteni kell.

(3) Az elhunytat a kötelezett kérelmére az általa megjelölt temetési helyre kell temetni, ha az elhalálozás helye szerinti település köztemetőjében megjelölt temetési hely felett a kérelmezőnek rendelkezési joga van.

31. § (1) Az elhunytat - ha az eltemettetőnek nincs a temetőben meglévő temetési hely feletti rendelkezési joga - az elhalálozás ideje szerint sorrendben következő temetési helyre kell temetni, kivéve, ha a szabályzat másként rendelkezik.

(2) Sírboltba történő temetés rendjét a sírboltkönyv határozza meg.

A hamvasztásos temetés

32. § (1) A hamvasztásos temetést lebonyolító szolgáltató a ravatalozás után, de legkésőbb az elhaltak a hamvasztóba történő szállítása előtt köteles az eltemettető vagy meghatalmazottja jelenlétében számba venni a halotton levő nemesfém ékszereket, és azokat az eltemettető vagy meghatalmazottja számára elismervény ellenében kiszolgáltatni.

(2) A hamvasztásos temetést felvevő szolgáltató köteles tájékoztatni az eltemettetőt az elhunyt hamvasztását elvégző üzem címeről.

(3) Az elhunytat az elhalálozás (kór- vagy hatósági boncolás) helye szerinti legközelebbi hamvasztóban kell elhamvasztani, kivéve, ha

a) az eltemettető az ország más hamvasztóüzemét jelöli meg a hamvasztásos temetés megrendelésekor;

b) az elhalálozás helye szerinti legközelebbi hamvasztóüzemben a szállítás és a hamvasztás együttes díja magasabb a távolabbi üzembe való szállítás és hamvasztás együttes díjánál.

(4) A hamvasztó üzemek hamvasztási díjairól és a szállítás díjáról az eltemettetőt a kifüggesztett árjegyzékben tájékoztatni kell. A tételes számlában a hamvasztó üzem által számlázott díjat kell érvényesíteni.

Urnaelhelyezés, -kiadás, hamvak szórása

33. § (1) A hamvakat tartalmazó urnát urnafülkébe elhelyezni, urnasírba temetni vagy sírhelybe, sírboltba rátemetni egyaránt szabad. Az urnát a talaj szintjétől legalább 0,5 méter mélységbe kell elhelyezni. Rátemetésnél az urna a koporsós temetési hely használati idejét nem hosszabbítja meg.

(2) Urnát urnatartóban a sír felületére is el lehet helyezni. Az egy urnafülkébe vagy urnasírba elhelyezhető, valamint a sírhelybe (sírboltba) temethető urnák számát a temető tulajdonosa (üzemeltetője) a szabályzatban határozza meg.

(3) Az eltemettető vagy egyetértésével más hozzátartozó kívánságára az urnát az átvétel igazolásával ki kell adni, és ennek megtörténtét a nyilvántartásban is fel kell jegyezni. Az így kiadott urna bármely olyan ingatlanon, illetve temetkezési emlékhelyen elhelyezhető vagy eltemethető, ahol a tulajdonos (kezelő), továbbá az ingatlan jogszerű használója ehhez hozzájárult és a kegyeleti igények biztosíthatók. Ezek a rendelkezések a korábban temetőben elhelyezett urnára is alkalmazhatók.

(4) Közös tulajdonú ingatlanon való urnaelhelyezéshez a tulajdonostársak hozzájárulása szükséges.

(5) Az ingatlanon elhelyezett urnát az eltemettető (örököse) kívánságára - a halottvizsgálati bizonyítvánnyal vagy a halotti anyakönyvi kivonattal való igazolás mellett - az ingatlan helye szerinti köztemető tulajdonosa (üzemeltetője) az irányadó használati időig köteles visszafogadni és elhelyezni, illetve a hamvak bármely más temetőben elhelyezhetők.

34. § (1) A hamvak az eltemetető rendelkezése alapján a temető arra kijelölt helyén - a kegyeleti igények betartásával - szétszórhatók. A hamvak szétszórásakor gondoskodni kell arról, hogy azok a szétszórásakor a talajba bemosódjanak.

(2) Ha a szétszórás zárt rendszerbe (pl. medence) történik, gondoskodni kell, hogy a hamvak abból ne kerülhessenek ki. Ha a műtárgy betelt, azt a temető megszűnéséig fenn kell tartani, vagy közös emlékhelyen kell megőrizni.

(3) Szétszórásos temetés esetén a hamvakat a szétszórás elvégzésére alkalmas urnába kell helyezni.

(4) A hamvakat temetőn kívüli ingatlanon a tulajdonos (kezelő) előzetes hozzájárulása után lehet szétszórni.

(5) A hamvak légijárműről történő szétszórásához az illetékes légiközlekedési hatóságnak a Légirendészeti Parancsnokság hozzájárulásával kiadott engedélyre van szükség, amelyben meg kell határozni a hamvak szétszórásának módját is.

Sírnyitás

35. § (1) A sír vagy sírbolt felnyitását (továbbiakban: sírnyitás) a temető fekvése szerint illetékes intézet engedélyezheti. Nem minősül sírnyításnak a koporsós temetésre használt temetési helynek urna elhelyezése céljából történő megbontása.

(2) A sírnyításhoz a temetési hely felett rendelkezni jogosult hozzájárulása szükséges. Nem kell hozzájárulás a nyomozó hatóság részéről kezdeményezett sírnyításhoz, de az eljárásról a temetési hely felett rendelkezni jogosultat értesíteni kell.

(3) A 29. §-ban meghatározott betegségben elhunyt temetési helyének megnyitására csak az elhalálozástól számított egy év elteltével adható engedély.

36. § (1) Rátemetés, valamint a holttest újratemetése vagy hamvasztása céljából történő sírnyitást a temetési hely felett rendelkezni jogosult vagy annak örököse kérheti az intézettől. A kérelemhez be kell mutatni:

a) az eltemetett halott halotti anyakönyvi kivonatát;

b) ha a kérelmező örökös, az öröklést igazoló okiratot is.

(2) A kérelemhez csatolni kell a halottvizsgálati bizonyítvány hiteles másolatát, illetőleg a 38. § (1) bekezdésében meghatározott hozzájárulást.

(3) A kiürítéssel összefüggésben szükséges áttemetés vagy hamvasztás céljából történő sírnyitás esetén a sírnyítási engedély az eltemetésre kötelezettek sorrendjét figyelembe véve más kötelezettnek is kiadható, ha az eltemetető (örököse) hitelt érdemlően nyilatkozik, hogy nem kíván gondoskodni az áttemetésről vagy hamvasztásról.

(4) A hamvasztás célját szolgáló sírnyítási engedélyt meg kell adni, ha a halál nem a külön jogszabályban meghatározott rendkívüli módon következett be.

(5) Tudományos, illetőleg kutatási célból történő sírnyitás esetén a sírnyitás célját is igazolni kell.

37. § (1) A koporsós temetésre szolgáló temetési helyre sírnyítási engedéllyel - a sír megfelelő mélyítésével, alapterekenként egymás fölé helyezve - további, legfeljebb egy elhalt vagy a szabályzatban rögzített, az intézet által engedélyezett számú, 25 évnél régebbi holttestmaradvány temethető rá. Fertőző betegségben elhunyt sírhelyére csak az intézet előzetes engedélye alapján lehet rátemetni. Ez esetben a rátemethető elhaltak számát az intézet korlátozhatja. Rátemetés esetén - a 25 évnél régebben temetett és exhumált maradvány kivételével - biztosítani kell a temetési hely legalább 25 éves használatát. Rátemetés esetén a meghosszabbított sírhelyhasználati időre vonatkozó arányos sírhelyhasználati díjat kell megfizetni.

(2) Az elhalálozástól számított 5 éven belül sír (sírbolt) felnyitására engedély csak hamvasztás, más temetési helyre való áthelyezés és rátemetés céljából, illetve a nyomozó hatóság rendelkezésére adható.

38. § (1) Külön jogszabályban meghatározott rendkívüli módon bekövetkezett halál esetén - az eltemetéstől számított 25 éven belül - a hamvasztáshoz szükséges sírnyítási engedély megadásához az elhalálozás helye szerint illetékes rendőrhatalóság hozzájárulása is szükséges.

(2) Az eltemetéstől számított 25 éven túl a halál okát nem kell vizsgálni: ilyen esetben a hamvasztáshoz szükséges sírnyítási engedély megadásához halottvizsgálati bizonyítványt nem kell csatolni.

(3) A halottvizsgálati bizonyítvány hiteles másolatát az elhalálozás helye szerint illetékes anyakönyvvezető adja ki.

39. § Urnafülke, urnasírhely, urnasírbolt felnyitásához, továbbá hagyományos sírhelyre rátemetett urna kivételéhez az intézet engedélyére nincs szükség.

40. § Temetési hely, sírbolt felnyitását az intézet engedélyében és a szabályzatban foglaltak szerint kell elvégezni. Exhumálás, hamvak kivétele céljából történő felnyitás esetén a temető üzemeltetője, legkésőbb a munka megkezdése előtt 10 nappal a temetőben (hirdetőtáblán) a sírhelytábla, sírhelysor, temetési hely számát, a sírjelen feltüntetett adatok körét, és az exhumálás idejét tartalmazó közleményt helyez el.

A nyilvántartás

41. § (1) A nyilvántartó könyvbe minden temetést (urnaelhelyezést, urnakiadást, urnakiemelést, hamuszórást) időrend szerint kell bejegyezni.

(2) A holttestmaradványok közös sírba helyezése esetén a temetőben vezetett nyilvántartó könyv rovatába a közös sírba történő helyezést, időpontjának és a közös sírnak a megjelölésével be kell jegyezni.

(3) Az üzemeltető a sírbolt könyv és a nyilvántartó könyv adatait elektronikus adathordozón is tárolhatja. Elektronikus nyilvántartás esetén hiteles biztonsági másolat készítése vagy párhuzamos manuális nyilvántartás vezetése szükséges.

A temetőszabályzat

41/A. § A temetőszabályzat tartalmazza:

a) a temető használatának általános szabályait, a temetőben végzett szolgáltatások, valamint a kegyeletgyakorlás rendjét;

b) a temetőben alkalmazott díjak mértékét;

c) a temetőüzemeltetési (temetőgondnoki) feladatokat és kötelezettségeket, a létesítmények igénybevételének feltételeit;

d) a temetési helyek kialakításának (méretezés) szabályait, a sírhelyhasználati idők meghatározását, a temetési helyek gondozásának, a növényültetés és a sírjelek alkalmazásának feltételeit;

e) a hulladék gyűjtésének, kezelésének szabályait;

f) a védett sírjelek, temetési helyek nyilvántartásának (ideértve a további temetés lehetőségének feltüntetését is) szabályait.

A halottszállítás

42. § (1) Halottat, valamint halva született magzatot csak a halál bekövetkezésének tényét és módját megállapító halottvizsgálat után szabad kórbonctani vizsgálat, hatósági boncolás, temetés, illetve elhamvasztás céljából a halál bekövetkezésének helyéről elszállítani.

(2) Kórházon kívül meghalt személy holttestének temetőbe szállításáról a halottvizsgálati bizonyítvány kiadásával és az eltemetésre engedélyezett idő meghatározásával együtt a halottvizsgálatot végző orvos intézkedik.

(3) Rendkívüli módon bekövetkezett halál esetén (rendkívüli halál) a holttestnek az elhalálozás (kór- vagy hatósági boncolás) helyéről való elszállításáról külön jogszabály rendelkezik.

(4) Az azonosító úrlapnak a holttest két végtagjára történő felhelyezéséről a halottvizsgálatot végző orvos, kórházban a boncmester gondoskodik. A szállító figyelmét fel kell hívni - külön megjelölve az úrlapon -, ha az elhunyt fertőző betegségben halt meg.

(5) A kórházon kívül elhunyt személyről a rajta található nemesfém ékszereket az elszállítás előtt - ha azt a hozzátartozó nem tette meg - a szállító köteles levenni, és az eltemettetőnek, illetve a közeli hozzátartozónak elismervény ellenében átadni.

(6) Halottat szállítani felöltöztetve vagy lepedővel lefedve szabad.

43. § (1) Településen kívülre történő szállítás esetén az elhunytat kellő szilárdságú, vízhatlan módon hézagmentesített, ráálló fedéllel ellátott koporsóba kell helyezni. Szállítani erre a célra kialakított, fedéllel ellátott szállítókoporsóban is lehet.

(2) A koporsón belül műanyag zsákot kell használni a szállításra

a) ha arra hamvasztás céljából vagy kórboncolást követően kerül sor, továbbá

b) a rendkívüli halálesetben vagy fertőző betegségben elhunyt, valamint 10 évnél rövidebb idő előtt eltemetett, exhumált maradvány szállítására esetén.

(3) A szállításra használt koporsón belül fém koporsót kell használni, amennyiben a szállítás vonaton, hajón, légi járművön, illetve külföldre történik.

(4) Településen belül történő szállításához erre a célra rendszeresített hordágy is használható, ha az elhunytat át nem látszó szállítózsákba helyezik és a hordágyhoz rögzítik.

(5) Hamvasztás céljára történő szállításához - ha a szállítás az elhalálozástól számított 120 órán belül megtörténik - fedéllel ellátott hamvasztó koporsó is használható.

44. § (1) Az elhunytat a szállító telephelye szerint illetékes intézetnek a szállítható halottak számát is megállapító szakhatósági hozzájárulása alapján kiadott közlekedési hatósági engedély alapján, erre a célra kialakított és rendszeresített, zárt közúti halottszállító járművel szabad szállítani. A rakodóterben szállítható halottak számát a forgalmi engedélyben rögzíteni kell.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott halottszállító járművet - kivéve, ha erre a célra gyártották - belülről résmentes, fertőtleníthető fém vagy műanyag lemezzel kell bélelni, jól zárható ajtóval ellátni, és a koporsó (hordágy) rögzítésére alkalmassá kell tenni.

(3) Helyi vagy temetőn belüli szállítás céljára lovasfogatot is használható.

(4) Az (1) bekezdésben meghatározott halottszállító járművet vagy lovasfogatot csak a holttest és az eltemetés (elhamvasztás) kellékének szállítására szabad használni.

(5) Az (1)-(5) bekezdésben foglaltak egyebekben nem érintik a külön jogszabályokban előírt, halottszállításra vonatkozó rendelkezéseket.

45. § (1) Halottszállító járművel várakozni csak a szállítási feladat ellátásához szükséges ideig szabad

a) halott szállításában közben közterületen (közúton), vagy

b) egészségügyi intézmény területén.

(2) Temetkezési szolgáltató járművein csak a vállalkozó (cég) nevét (logóját), telephelyének címét, telefonszámát és a temetkezés szót szabad feltüntetni.

(3) Fertőző betegségben elhalt szállítását követően a kocsit azonnal, egyébként havonta fertőtleníteni kell, amelyről naplót kell vezetni. A napló tartalmazza a fertőtlenítés időpontját, helyére és a fertőtlenítés módjára vonatkozó adatokat.

46. § (1) Az elhunyt külföldre szállításához engedély szükséges, a kérelmet a halál megállapításának helye szerint illetékes intézethez kell benyújtani. A kérelemnek tartalmaznia kell a szállítandó halott nevét, utolsó lakhelyét, a halált okozó betegség megnevezését, a halál napját, azoknak a helységeknek a megnevezését, ahonnan és ahová a szállítás történik, a szállító jármű (a szállítás módjának) megjelölését és a szállítmány kísérőjének megnevezését.

(2) A kérelemhez csatolni kell a halottvizsgálati bizonyítványt vagy a halotti anyakönyvi kivonatot.

(3) A halottszállítási engedélyt két példányban kell kiállítani. Az engedélyben a halott szállításának feltételeit is meg kell határozni. A halottszállítási engedély egyik példányát és a halottvizsgálati bizonyítványt (halotti anyakönyvi kivonatot) a halott kísérőjének kell átadni. A másik példányt a kérvényhez csatolva az irattárba kell elhelyezni. Az engedélyben megállapított halottszállítási feltételek teljesítését a halottszállítás megkezdése előtt ellenőrizni kell.

(4) Halottnak külföldről Magyarországra való szállításához az engedélyt a magyar külképviseleti hatóság adja ki. Az engedélyezésnél a belföldi helyközi halottszállításra vonatkozó rendelkezéseket is figyelembe kell venni azzal az eltéréssel, hogy a kettős koporsó használata minden esetben kötelező. A rendeltetési helyen - a temető fenntartója (üzemeltetője) értesítése alapján - az intézet a szállítmányt ellenőrzi, a halottszállítási engedélyt bevonja és megőrzi.

Temetkezési szolgáltatás

47. § (1) A telephelyen külön helyiséget kell biztosítani:

a) az ügyfelek fogadására, ha a telephelyen temetésfelvétel is történik, és

b) ha a temetésfelvételi tevékenységhez kellékbemutató is társul, a bemutató céljára is.

(2) Temetésfelvételi iroda lakás céljára nem használt, az elhunyt tiszteletét biztosító körülményeknek megfelelő helyiségben létesített telephelyen működhet.

48. § (1) A telephelyen elhunytat - a (2) bekezdésben foglaltak figyelembevételével - akkor lehet tárolni, ha a telephely engedély e tevékenységre kiterjed. A telephelyen a holttest hűtéséről folyamatosan kell gondoskodni. A holttestnek a temetkezési szolgáltató telephelyén történő hűtése, valamint a telephelyre történő többlétszállítás költségének együttes összege nem haladhatja meg az elhunyt kórházi, illetve temetőben levő hűtőben biztosított hűtésének díját.

(2) Olyan telephelyen, amely fekvőbeteg-ellátást nyújtó egészségügyi intézmény, szanatórium, szociális ellátó intézmény, lakó- és szállásépület, üdülő, oktatási, nevelési és kulturális intézmény, vendéglátóhely, vendéglátóüzlet bármely bejáratától számított 200 méteres közúti távolságon belül található, az elhunyt hűtését, illetve az elhunyt temetésre való előkészítését nem lehet végezni.

(3) Telephelyen halottszállító jármű fertőtlenítése csak akkor végezhető, ha a telephely engedély erre kiterjed.

49. § A temetkezési szolgáltató telephelyén folytatott tevékenység megváltoztatása esetén a telephely engedélyt a módosított tevékenység megkezdése előtt kell kérni.

50. § (1) A halottszállítást legalább kettő, a ravatalozást és a sírgödörbe (sírboltba) való koporsóelhelyezést legalább négy főnek kell végeznie. Az urnaravatalozást és urnaelhelyezést egy fő is elvégezheti.

(2) A szolgáltatásban közreműködők a munka során kötelesek méltó magatartást tanúsítani, a kegyeleti igényeknek megfelelő öltözetben munkát végezni.

51. § A temetkezési szolgáltatónak temetkezési szolgáltató szakképesítéssel kell rendelkeznie.

52. § (1) A temetkezési szolgáltató köteles a vagyoni biztosítékra pénzintézettel vagy biztosítóintézettel szerződést kötni.

(2) Vagyoni biztosítékként csak olyan szerződés vehető figyelembe, amely szerint a pénzüintézet vagy a biztosítóintézet a temetkezési szolgáltatást igénybe vevő által megfizetett, számlával igazolt díj visszafizetésére teljesít kifizetést.

(3) A vagyoni biztosítékra kötött szerződést legalább kétévi időtartamra kell megkötöni, és a mindenkorli lejáratot megelőző legalább 30 nappal meghosszabbítani. A szolgáltató a szerződés lejártakor más típusú vagyoni biztosítékra is áttérhet.

(4) A vagyoni biztosíték a fennálló kötelezettségek teljesítése után és csak a temetkezési szolgáltatói tevékenység megszűnését követő 3 hónap elteltével szüntethető meg.

(5) A temetkezési szolgáltató a vagyoni biztosíték rendelkezésre állását a telephelye szerint illetékes települési önkormányzat jegyzőjének a szerződés megkötésekor, illetőleg meghosszabbításakor köteles igazolni.

53. § (1) A vagyoni biztosíték mértéke a temetkezési szolgáltatás megkezdésekor 200 ezer Ft.

(2) Ha a temetkezési szolgáltatás megkezdésétől számított két év eltelt, illetőleg a szerződés meghosszabbításakor, a vagyoni biztosíték mértéke a tárgyévet megelőző évben a számviteli törvény szerint elszámolt nettó árbevételhez igazodóan

- a) egymillió Ft nettó árbevételig 200 ezer Ft;
- b) egymillió Ft és ötmillió Ft árbevétel között 400 ezer Ft;
- c) ötmillió Ft és tízmillió Ft árbevétel között 600 ezer Ft;
- d) tízmillió Ft árbevétel fölött egymillió Ft.

(3) A tevékenységét tovább folytató temetkezési szolgáltató a felhasznált vagyoni biztosítékot köteles haladéktalanul, de legkésőbb 30 napon belül pótolni.

Temetőüzemeltetés

54. § (1) Temetőüzemeltetést az a gazdálkodó szervezet láthat el, amelynek vezetője vagy határozatlan idejű foglalkoztatási jogviszonyban álló alkalmazottja

a) kertészeti, parkgondozó, illetőleg kertépítő szakképesítéssel, vagy

b) középfokú kertészeti, parkgondozó, illetőleg kertépítő végzettséggel, illetve felsőfokú intézményben ilyen szaktárgyból vizsgával rendelkezik.

(2) Ha az önkormányzat rendelete a [Tv.](#) 40. §-ának (1) bekezdése szerint a köztemetőn belüli tevékenységek ellátására az üzemeltető szakszemélyzetének igénybevételét kötelezővé teszi, az üzemeltetőnek a temetkezési szolgáltatókra vonatkozó feltételeknek is meg kell felelnie.

55. § (1) A temető üzemeltetője is köteles a szabályzatban meghatározott, a temetkezési szolgáltatókat terhelő díjakat megfizetni, ha az üzemeltetés mellett temetkezési szolgáltató tevékenységet is végez.

(2) A temető üzemeltetője a szabályzatban megállapított díjakon felül más díjat nem állapíthat meg, így különösen: nem szedhető díj a temetőlátogatásért, a temetői utak használatáért és a temetési hely gondozásához igénybe vett vízért.

(3) Ha a temető üzemeltetése kegyeleti közszolgáltatási szerződés alapján történik, az üzemeltető köteles

a) az üzemeltetés, illetőleg a temetkezési szolgáltatás költségeinek megosztására az önkormányzat által elfogadott számviteli szabályzatot alkalmazni;

b) az üzemeltetéssel összefüggő bevételeiről és kiadásairól az önkormányzatot évente tájékoztatni.

Hamvasztóüzemi működés

56. § (1) Hamvasztóüzembe elhunytat szállítani akkor lehet, ha az átadás-átvétel feltételei biztosítottak.

(2) Az átvevő a halottvizsgálati bizonyítvány alapján köteles azonosítani az elhunytat. Ellenőrizni kell az elhunyt kezére vagy lábára felhelyezett azonosító cédula, valamint az okmányok (halottvizsgálati bizonyítvány, értesítés halálesetről), és a hamvasztást megrendelő bizonylat adatait. Az elhunytat kizárólag fedővel ellátott hamvasztó koporsóban (vagy normál koporsóban) legalább lepedővel fedett módon lehet szállítani, illetve átvenni.

(3) Az átvett halottat a hamvasztásig hűteni kell.

(4) Az átvételt követően a koporsóba éghetetlen anyagból készült azonosító lapkát kell helyezni. Az elhunytat kizárólag ezzel együtt lehet hamvasztani, és a hamvakkal együtt az urnába kell helyezni.

(5) Az azonosító lapra - a koporsóba helyezés előtt - be kell vésni az elhunyt hamvasztóüzemben kapott nyilvántartási sorszámát, az üzem székhelye szerinti település nevének legalább két kezdőbetűjét.

57. § (1) A hamvasztás megtörténte után a hamvakat a keletkezett hamu úrtartalmának megfelelő, de legalább 2,5 l úrtartalmú urnába kell helyezni, és az urnát le kell zárni.

(2) A hamvak elhelyezése előtt az urnába maradandó módon be kell ütni, vagy az urnafedő belső oldalára címkét kell elhelyezni, amely tartalmazza az üzem székhelye szerinti település nevét, az elhalt nevét (leánykori nevét), a nyilvántartás sorszámát és az elhamvasztás időpontját.

(3) A lezárt urnát temetőben való elhelyezés céljából az elhamvasztás megrendelője által megjelölt temetkezési szolgáltatónak át kell adni, vagy meg kell küldeni. Az urna az eltemettetőknek a kegyeleti igények betartásával, a hamvasztóüzem területén erre a célra kialakított helyiségben vagy telephelyen közvetlenül is átadható.

(4) A hamvak - az eltemettető írásbeli kívánságára - több urnában vagy a kegyeletet nem sértő szelencében is elhelyezhetők. A bizonylatot az okmányokhoz csatolva a hamvasztóüzem őrzi meg.

58. § (1) A hamvasztóüzemben nyilvántartó könyvet kell vezetni, amely tartalmazza a sorszámot, a hamvasztás napját, az elhalt nevét, születési idejét, az elhalálozás helyét és idejét, az üzembe beszállító szolgáltató nevét, címét, a szállító gépjármű forgalmi rendszámát, az átvétel napját, idejét, az urnaátadás idejét, módját, az átadás azonosító adatait (postai utalványszám) vagy az átvevő nevét, címét és aláírását. A nyilvántartást az üzem fennállásáig meg kell őrizni. Ha az üzem megszűnik, a nyilvántartás levéltárban való elhelyezéséről a tulajdonos gondoskodik. Ha az üzem más tulajdonos birtokába kerül, köteles a nyilvántartó könyvet tovább vezetni, és a korábbi nyilvántartó könyveket megőrizni.

(2) A hamvasztóüzemben üzemi naplót kell vezetni. Ebben a hamvasztókemence automata regisztrációjával azonosítható módon rögzíteni kell az elhunyt hamvasztásának tényleges napját, idejét, az üzem működésének - a tulajdonos által meghatározott - egyéb eseményeit. Az automata regisztráció adatait 10 évig kell megőrizni.

(3) A nyilvántartó könyvben az eltemettető annak az elhunytaknak a nyilvántartási adatait tekintheti meg, akinek az eltemetéséről gondoskodik.

(4) A hamvasztóüzem az eltemettető részére igazolást ad az elhunyt hamvasztásának szabályszerű elvégzéséről.

(5) A hamvasztó-helyiségben üzemidő alatt az üzemeltető szerv dolgozóin és a hatósági ellenőrzést végzőkön kívül más személy csak az üzemeltető vezetőjének engedélyével tartózkodhat.

A telephely engedélyezése

59. § (1) A telephely engedélyt a telephely fekvése szerint illetékes települési önkormányzat (fővárosban a fővárosi kerületi önkormányzat) jegyzőjétől kell kérni.

(2) A telephely engedélyezési eljárásért a belügyminiszter rendeletében meghatározott mértékű igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni.

(3) A telephely engedély kiadására irányuló kérelemben meg kell jelölni:

a) a telephely címét;

b) a telephely használata jogcímét:

c) a telephelyen folytatni kívánt temetkezési szolgáltatási, illetve az azzal összefüggő hűtésre, illetőleg a halottszállító jármű tárolására vonatkozó tevékenységet.

(4) A kérelemhez csatolni kell:

a) a telephely tulajdonjogát igazoló három hónapnál nem régebbi tulajdoni lapot;

b) más tulajdonában lévő ingatlan esetén a használati jogosultságot igazoló dokumentumot is, továbbá a tulajdonos nyilatkozatát arról, hogy a telephely létesítéséhez a gyakorolni kívánt tevékenységek tekintetében hozzájárul.

(5) Ha a telephelyen a holttest temetésre való előkészítését és hűtését végzik, a kérelemben meg kell jelölni:

a) a szociális helyiségek biztosításának módját;

b) a környezetre gyakorolt hatást (talaj, felszíni és felszín alatti vizek, zaj, bűz, tűz- és robbanásveszély stb.);

c) a telephelyen végzett tevékenység során keletkező hulladék, egészségre vagy környezetre veszélyes anyag megnevezését, gyűjtésének, kezelésének módját;

d) ivóvízellátást, a szennyvízgyűjtést és -elhelyezést is.

(6) A szennyvízgyűjtés és -elhelyezés módját a kérelemben akkor is meg kell jelölni, ha a telephelyen halottszállító jármű fertőtlenítésénél szennyvíz nem keletkezik.

59/A. § (1) A jegyző a telephely engedély kiadására vonatkozó eljárásban döntése előtt köteles meggyőződni arról, hogy

a) a településrendezési tervben meghatározott övezeti besorolás alapján a kérelemben feltüntetett ingatlanon az elhunyt hűtése, illetve az elhunyt temetésre való előkészítése végezhető-e;

b) a telephely a 48. § (2) bekezdésében foglaltak szerint az elhunyt temetésre való előkészítésére, hűtésére megfelelő-e.

(2) A jegyző a telephely engedély kiadása előtt helyszíni szemlét tarthat, amelyről értesíti

a) a kérelmezőt;

b) az adott ingatlan és a szomszédos ingatlan tulajdonosait (használóit, kezelőit);

c) a közreműködő szakhatóságokat.

59/B. § (1) A jegyző a telephely használatát legfeljebb 90 napig határozattal felfüggeszti vagy korlátozza, ha azt állapítja meg, hogy a telephely az engedély alapját képező feltételeknek nem felel meg.

(2) Ha a telephely engedély jogosultja a felfüggesztés, illetve korlátozás időtartama alatt az engedélyben foglalt feltételeket nem teremti meg, a jegyző a telephely engedélyt visszavonja.

Záró rendelkezések

60. § (1) Ez a rendelet - a 28. § (2) bekezdése kivételével - 1999. október 1-jén lép hatályba. A 28. § (2) bekezdése 2002. január 1-jén lép hatályba.

(2) A rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti a temetők fenntartásáról és a temetkezésről szóló [1008/1970. \(IV. 12.\) Korm. határozat](#), a temetőkről és a temetkezési tevékenységről szóló [10/1970. \(IV. 17.\) ÉVM-EüM együttes rendelet](#), valamint a módosításáról rendelkező [7/1983. \(V. 12.\) ÉVM-EüM rendelet](#), a [12/1986. \(XII. 30.\) ÉVM rendelet](#) 31. §-ának a) pontja, a [8/1992. \(V. 19.\) BM rendelet](#) 2. §-ának (2)-(4) bekezdése, továbbá a végrehajtásáról intézkedő [7/1970. \(Ép. Ért. 15.\) ÉVM-EüM együttes utasítás](#).

(3) A rendelet hatálybalépésekor már működő temetkezési szolgáltatónak a személyes megbízhatóságát, pénzügyi teljesítőképességét a rendelet hatálybalépésétől számított egy éven belül kell igazolnia.

(4) Az üzemeltető a rendeletben meghatározott szakképesítést a rendelet hatálybalépését követő egy éven belül köteles igazolni.

(5) A temetkezési szolgáltató az e rendeletben meghatározott szakképesítést 5 éven belül köteles igazolni. A rendelet hatálybalépését követő öt évig - szakképesítés hiányában - temetkezési szolgáltató csak az lehet, aki legalább ötéves, a temetkezési szolgáltatás területén eltöltött szakmai gyakorlatot igazol.

(6) A temetkezési szolgáltató a szolgáltatás területén eltöltött szakmai gyakorlatot a Megyei Egészségbiztosítási Pénztár által nyilvántartott 5354 [FEOR](#) számú „Temetkezési foglalkozású” bejelentés alapján köteles igazolni.

2005. évi XXI. törvény

a temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvény módosításáról

1. § A temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: Tv.) 2. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(5) A hősi temetőre és hősi temetési helyre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni a Magyar Köztársaság területén levő más nemzetek hősi temetőire, hősi temetési helyeire is.”

2. § (1) A Tv. 3. §-ának *b*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[E törvény alkalmazásában]

„*b*) *köztemető*: az önkormányzat tulajdonában lévő temető, továbbá az a nem önkormányzati tulajdonban lévő temető is, amelyben az önkormányzat - a temető tulajdonosával kötött megállapodás alapján - a köztemető fenntartására vonatkozó kötelezettségét teljesíti;”

(2) A Tv. 3. §-ának *f*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[E törvény alkalmazásában]

„*f*) *hősi temető, hősi temetési hely*: nemzetközi szerződés eltérő rendelkezése hiányában a honvédelmi kötelezettség fegyveres vagy fegyver nélküli teljesítése közben elesettek, továbbá a teljesítést követően, ezzel közvetlenül összefüggésbe hozható okból elhunytak, valamint háborúban kényszermunkára hurcoltak és elhunytak eltemetésére, hamvaik elhelyezésére szolgáló temető (temetőrész),

temetési hely;”

(3) A Tv. 3. §-a a következő *i*) ponttal egészül ki:

[E törvény alkalmazásában]

„*i*) egészségügyi intézmény: egészségügyi szolgáltatás nyújtására jogosító működési engedéllyel rendelkező személy, illetőleg intézmény.”

3. § A Tv. 6. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Köztemető esetében a temető használatának rendjéről önkormányzati rendeletben, egyéb temetők esetében temetőszabályzatban kell rendelkezni.”

4. § A Tv. 15. §-a (3) bekezdésének *b*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A Nemzeti Kegyeleti Bizottság feladata különösen]

„*b*) a rendelkezési jog gyakorlása a nemzeti sírkertbe tartozó temetési helyek és kegyeleti emlékhelyek tekintetében;”

5. § (1) A Tv. 16. §-ának első mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

„A temető üzemeltetését e törvényben, kormányrendeletben, temetőszabályzatban, továbbá köztemető esetén önkormányzati rendeletben, és a kegyeleti közszolgáltatási szerződésben meghatározott rendelkezések szerint kell ellátni.”

(2) A Tv. 16. §-ának *a*) és *b*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Az üzemeltető]

„*a*) meghatározza a temetkezési szolgáltatás, illetőleg a temetőben végzett egyéb vállalkozási tevékenységek ellátásának temetői rendjét;

b) biztosítja az eltemetés (urnaelhelyezés) feltételeit, ideértve a temetési helyre való első temetést megelőzően a sírhely kiadásáról (sírásás) való gondoskodást;”

(3) A Tv. 16. §-ának *l*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Az üzemeltető]

„*l*) összehangolja a temetői létesítmények, így különösen a ravatalozó használatával kapcsolatos temetkezési szolgáltatói tevékenységeket, szervezési intézkedésekkel elősegíti a temetés és az urnaelhelyezés zökkenőmentes lefolytatását;”

6. § (1) A Tv. 18. §-ának (1) és (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(1) A temetőben - a kegyeleti jogok gyakorlása céljából - a temetési helyekről az üzemeltető nyilvántartásokat vezet. A sírboltokról szóló nyilvántartás vezetésére a sírbolt könyv, az egyéb temetési helyek nyilvántartására a nyilvántartó könyv szolgál.

(2) A nyilvántartó könyv a következő adatokat tartalmazza: folyószám, a temetés (urnaelhelyezés vagy a hamvak szétszórásának) napja, az elhalt családi neve és utóneve, születési családi és utóneve, születési ideje, anyja neve, legutolsó lakóhelyének a címe, az elhalálozás időpontja, a sírhelytábla, sírhelysor, temetési hely száma, valamint az eltemettető, illetve a temetési hely felett rendelkezni jogosult személy neve, lakcíme, és a síremlékre vonatkozó bejegyzések.”

(2) A Tv. 18. §-a a következő (7) bekezdéssel egészül ki:

„(7) A temető üzemeltetője köteles gondoskodni a nyilvántartó könyvbe, illetve a sírbolt könyvbe bejegyzett (tárolt) személyes adatok biztonságáról.”

7. § A Tv. 20. §-a (1) bekezdésének *c*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A temetésről sorrendben a következők kötelesek gondoskodni]

„*c*) végintézkedés hiányában elhunyt temetéséről az elhalálozása előtt vele együtt élő házastársa vagy élettársa;”

8. § A Tv. 25. §-ának (1) és (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(1) Temetkezési szolgáltatási tevékenység:

- a) a temetésfelvétel,
- b) az elhunytak a kegyeleti igényeknek megfelelő temetésre való - az egészségügyi szolgáltató halottkezelési feladatkörébe nem tartozó és az egészségügyi intézmény területén kívül végzett - előkészítése,
- c) a temetéshez szükséges kellékekkel való ellátás,
- d) a ravatalozás,
- e) a búcsúztatás,
- f) sírhelynyitás és visszahantolás,
- g) a sírba helyezés,
- h) a halottszállítás,
- i) a hamvasztás és az urnakiadás,
- j) az urnaelhelyezés,
- k) a hamvak szórása,
- l) az exhumálás,
- m) az újratemetés.

(2) A temetkezési szolgáltatói tevékenységek teljeskörűen vagy önállóan is végezhetők (a továbbiakban együtt: temetkezési szolgáltatás)."

9. § (1) A Tv. 27. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A temetkezési szolgáltató a temető, a hamvasztóüzem és a temetkezési emlékhely területén kívül

a) a temetkezési szolgáltatások közül a temetésfelvételt, az elhunyt temetésre való előkészítését és a temetéshez szükséges kellékekkel történő ellátását, továbbá

b) a temetkezési szolgáltatás ellátása során az elhunyt hűtését, a halottszállító jármű tárolását

csak engedélyezett telephelyen végezheti.”

(2) A Tv. 27. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Temetkezési szolgáltatásról szóló reklámban csak a szolgáltató neve, elérhetőségének módja és időtartama, logója, valamint a „temetkezés” szó tüntethető fel.”

(3) A Tv. 27. §-a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) Köztemető területén külön jogszabályban meghatározott telepengedély alapján gyakorolható ipari és szolgáltató tevékenység végzésére nem lehet telephelyet létesíteni, és ilyen tevékenységgel létrehozott terméket - a temetéshez szükséges kellékek kivételével - nem lehet forgalmazni.”

10. § A Tv. 31. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„31. § (1) A temetkezési szolgáltatás ellátásához a telephely létesítését a jegyző az ÁNTSZ területileg illetékes városi (kerületi) intézetet és az illetékes építészeti hatóság szakhatósági közreműködésével lefolytatott telephely-engedélyezési eljárásban engedélyezi. A jegyző, a telephely-engedélyezési eljárása során környezetvédelmi, vízügyi, tűzvédelmi szakhatóságok közreműködését veheti igénybe.

(2) A jegyző a telephelyengedélyt akkor adja meg, ha a szakhatósági hozzájárulás(ok) alapján megállapítja, hogy a telephely megfelel a kegyeleti követelményeknek, a munkavégzésre (munkahelyre) vonatkozó előírásoknak, a környezetben élők egészségét és a környezetet nem veszélyezteti.”

11. § (1) A Tv. 40. §-ának (1) és (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az önkormányzat rendelete kötelezővé teheti a köztemetőn belüli, az elhunyt hűtésével, a temetőben erre a célra rendszeresített szállító járművön történő szállításával, továbbá a hamvaknak az erre szolgáló berendezéssel történő szórásával, sírhelynyitással és visszahantolással kapcsolatos feladatok ellátására az üzemeltető szakszemélyzetének és berendezésének igénybevételét (a

továbbiakban: az üzemeltető által biztosított szolgáltatás).

(2) A temető tulajdonosa, köztemető esetén az önkormányzat a temető üzemeltetésével és fenntartásával kapcsolatosan felmerült szükséges és indokolt költségek alapján állapítja meg

a) a temetési hely, illetőleg az újraváltás díját,

b) a temetkezési szolgáltatók kivételével a temetőben vállalkozásszerűen munkát végzők által fizetendő temetőfenntartási hozzájárulás díját,

c) a temetői létesítmények, illetve az üzemeltető által biztosított szolgáltatások igénybevételéért a temetkezési szolgáltatók által fizetendő díjat.”

(2) A Tv. 40. §-a a következő új (3) és (4) bekezdéssel egészül ki, ezzel egyidejűleg a jelenlegi (3) bekezdés megjelölése (5) bekezdésre változik:

„(3) A (2) bekezdésben meghatározott díjfajtákon belül a köztemetőkre vonatkozó díjak mértékét az önkormányzat rendeletben állapítja meg. A díjmértékeket évente felül kell vizsgálni.

(4) Az egyes díjfajtákon belül a temetőben vállalkozásszerűen munkát végzők által fizetendő temetőfenntartási hozzájárulási díj mértéke az adott évben az egyes sírhelyekre megállapított megváltási díjtételek egyszerű számtani átlagának 5%-át nem haladhatja meg.”

12. § (1) Ez a törvény - a (2) bekezdésben foglalt kivétellel - a kihirdetését követő második hónap első napján lép hatályba, ezzel egyidejűleg a Tv. 27. §-ának (3) bekezdésében a „kétszavas” szövegrész hatályát veszti.

(2) A törvény 11. §-ának (2) bekezdésében a Tv. 40. §-ának (4) bekezdését megállapító rendelkezés 2006. január 1-jén lép hatályba.

(3) A Tv.

a) 2. §-ának (3) bekezdésében a „műemlékvédelemről” szövegrész helyébe „kulturális örökség védelméről” szövegrész, a Tv. 8. §-ának (2) bekezdésében a „műemléki” szövegrész helyébe „örökségvédelmi” szövegrész, a Tv. 37. §-ának (2) bekezdésében a „műemlékvédelmi” szövegrész helyébe „örökségvédelmi” szövegrész lép,

b) 41. §-a (3) bekezdésének bevezető szövegrészében az „állapítja meg különösen” szövegrész helyébe az „állapítja meg - a köztemetőre vonatkozóan - különösen” szövegrész lép.

(4) A Tv. 40. §-a (2) bekezdésében meghatározott díjfajtákon belüli díjak mértékét az önkormányzat e törvény hatálybalépését követő harmadik hónap első napjáig állapítja meg.

(5) A temetkezési szolgáltatónak az egészségügyi intézmény, így különösen a gyógyító tevékenységet is folytató egészségügyi felsőoktatási intézmény, továbbá az igazságügyi orvosszakértői intézet területén a törvény hatálybalépésekor még működő telephelyét e törvény hatálybalépését követő hatodik hónap első napjáig meg kell szüntetni.

(6) Az a temetőtulajdonos, amely a Tv. 43. §-ának (2) bekezdésében foglalt kötelezettségét a határidőn belül nem tudta teljesíteni, a 9. § (1) bekezdés *f)* és *h)* pontjában meghatározott temetői létesítményeket és közműveket 2007. december 31-ig, a 9. § (1) bekezdés *a)-e)*, illetve *g)* pontjában meghatározott temetői létesítményeket és közműveket 2009. december 31-ig köteles megépíteni.

(7) A Tv. 27. §-ának (6) bekezdésében foglalt tevékenység végzését meg kell szüntetni az e törvény kihirdetését megelőzően írásban már megkötött szerződések esetében legkésőbb

a) a határozott időre kötött szerződés lejártának napján,

b) határozatlan időre kötött szerződés esetén 2006. december 31-én.

13. § E törvény hatálybalépésével egyidejűleg az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény a következő 222/A. §-sal egészül ki:

„222/A. § (1) Egészségügyi intézményben végezhető, temetkezési szolgáltatásnak

nem minősülő halottkezelési tevékenység a holttest:

- a) hűtése azt a naptári napot követő naptól, amely naptári napon a holttest eltemetésére a temetésre kötelezett engedélyt kapott,
- b) egészségügyi intézményen belüli szállítása,
- c) mosdatása,
- d) öltöztetése,
- e) borotválása,
- f) rekonstruálása.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott tevékenységeken kívül az egészségügyi intézmény a megfelelő egészségügyi szakma végzésére jogosító működési engedély birtokában halottkonzerválást végezhet. E tevékenység egészségügyi intézmény általi elvégzésére a temetkezési szolgáltató az egészségügyi intézménnyel megállapodást köthet.”